Ч. 44 (14.5?7.) Львів, неділя 28. лютого 1937. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 222-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
„ Банку Чеських Легіон. Праге „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Четвертрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

СССР і Портуґалія зреклися участи в контролі Еспанії.

Вчорашне засідання підкомісії комітету неінтервенції принесло несподіванку: Совітський делеґат заявив, що СССР не візьме участи в контролі еспанських берегів. З політичних ані з ніяких інших мотивів Москва не хоче висилати своїх кораблів на еспанські води, бо вони занадто віддалені від совітських морських баз; большевикам ішло лише про питання престіжу. Також портуґальський делеґат заявив, що його держава також не візьме участи в контролі, пригадуючи, що лісабонський уряд здавна висловив думку, що морською контролею повинні займатися 4 західні великодержави. Нині радитиме підкомісія над деякими технічними питаннями щодо морської контролі.

Еспанські селяни зі зброєю бороняться перед реквізиціями.

У місцевости Сентелляс (провінція Барсельона) дійшло до кривавої сутички між червоною міліцією та селянами, що зі зброєю в руках боронилися перед реквізицією збіжа. 7-ох селян згинуло.

ВАЛЕНСІЮ ЗБОМБАРДУВАЛИ.

Авас повідомляє, що національні літаки збомбардували Валенсію та недалеку пристань Ґандія, при чому убито 6 осіб і ранено 25. Втрати великі. В Ґандії ушкодили кілька кораблів та знищили зовсім 4 доми; 8 осіб згинуло.

БОЇ.

Як подають національні комунікати, на відтинку Сієрра Невада національні війська відбили ворожий наступ. На мадридському фронті — за винятком шляху до Естремадури — було спокійно.

На відтинку Харами найшли на побоєвищі тіло російського ґенерала Лістера.

Червоний комітет оборони Мадриду також згадує про скріплену активність артилерії на шляху до Естремадури та на Ґвадаляхорському відтинку. Зате твердить, що червоні атакували національні становища майже на всіх відтинках, лише над Харамою спокійно. Наступ національних військ на університетську дільницю відбито з втратами. Непогода унеможливила летунські операції. Червона артилерія обстрілювала національні становища під Вальдеморо Мараноза і Мората Таюна; піхота заняла національні становища на лівому крилі.

Ґен. Кеіпо де Лляно заперечив вістки з комунікату червоного командування, немовби національні війська втратили Пінґарон та вістки про Овієдо. Тимчасом червоні наступи на півночі лише припізнили на кілька днів упадок Мадриду.

ПЕРЕД ЕВАКУАЦІЄЮ МАДРИДУ?

Як подає париський „Жур", на франко-еспанському пограниччі ходять слухи, що валенсійський **уряд хоче евакувати Мадрид.** Відтіля вже вивезено до Валенсії кілька куренів міжнародньої бриґади та зосереджено на південний схід від Мадриду; вони мають відступити в напрямі Валенсії, якщо національні війська дальше окружать Мадрид.

Бандитизм в червоній Еспанії.

Перед кількома днями до одного дому при вул. Мунтанер вдерлися в Барсельоні бандити, зрабували кілька мешкань та забрали зі собою 10-ох мужчин, за якими пропав усякий слід. Щойно вчора найшли на одній шосі під містом кількох убитих мужчин — припускають, що це саме жертви тих бандитів.

НАЧЕ В РИМСЬКИХ КАТАКУМБАХ.

Як подають з Барсельони, в одному з тамошніх домів відбувався католицький шлюб. Хтось повідомив про це поліцію, яка арештувала обоє молодих, священника та свідків і замкнула їх у вязниці.

ВАЛЮТА ВАЛЕНСІЙСЬКОГО УРЯДУ ПАДЕ.

Генерал Кеіпо де Лляно заявив, що банкноти валенсійського уряду нотують на париській біржі дуже низько, а саме — на половину їхньої вартости. Зате остемпльовані банкноти, що курсують на території підчиненій національному урядові мають двічі вищий курс. З огляду на те ріжні ошуканці стали фальшувати стемпльовані банкноти, але національний уряд тому запобігає.

НЕ СПІЛЬНА, а польська орґанізація.

Львів, 27. лютого 1937.

Вся польська преса переповнена коментарями до декларації полк. Коца, статтями на цю тему і заявами свого власного становища. Це річ аж надто зрозуміла: ми вже попереднього разу, зараз після вислухання у радіо промови п. Коца підкреслили, що це у нинішньому часі найважніша польська справа. Вона мусить кожного польського громадянського діяча, кожного польського політика цікавити, хвилювати захоплювати чи обурювати, — вона примушує кожний польський часопис у цій справі висловитись і на цю тему вести найпалкішу полеміку. Бо це йде річ не тільки за те, що ось хтось творить собі якусь нову політичну партію. Річ іде тут про партію, яка має перетворювати державний устрій, чи може вірніше — формувати нову систему правління. Але річ іде тут теж і про національну ідеольогію, про духовий зміст зорґанізованого польського громадянського життя, про ідейні напрямні праці людей і гуртів, відповідальних за долю і польської нації і польської держави.

Не дивниця, що у такій кардинальній справі — ріжниці думок у польському громадянстві дуже численні й дуже поважні. Правду сказати, декларація полк. Коца великого захоплення в польському таборі не викликала. Не маємо сумніву, що на такий холодний і стриманий, якщо не явно неґативний, підхід до неї істнуючих польських партій, ґруп і гуртів вплинув найбільше дуже загальний тон декларації полк. Коца, яка спонукала одного публіциста схарактеризувати її так: „це шифра, що її розвязуватиме ціла окрема орґанізація". Друга причина такого обережного становища польського громадянства — це останнє речення де-

кларації, яке каже про „залізний крок міцних і здисциплінованих рядів, що їх веде одна воля до одної мети". Це речення викликує в польській пресі найбільше здогадів, сумнівів і застережень: з одного боку поклик ставати у здисципліновані ряди й підпорядковуватись одній волі, — з другого боку промовчування найбільш суттєвих конкретних питань і шляхів їх розвязки — — це каже зацукуватись кожному, що навіть і признає може потребу сильної здисциплінованої організації, підпорядкованої сильному проводові, але не хоче ставати в ряди і розпочинати механічного маршу, заки не довідається чогось ближче про цілі того маршу і бодай про найголовніші шляхи, що ними прийдеться машерувати.

Через те в польському таборі йде ще найпалкіша пресова дискусія. Велику прислугу віддала справі тої вільної виміни думок заява „Газети Польскої", що уряд „як досі" не заняв становища до декларації полк. Коца, — іншими словами, що та декларація в нічому уряду не вяже та офіціяльного характеру не має. Та заява центрального польського проурядового щоденника облекшила дещо атмосферу, яка повстала через те, що **форма**, в якій п. Коц забрав слово (трикратна звдиція в державному П. Радіо на всі польські стації, три міліони афіш, розліплених по всіх закутках держави, кількасот тисяч афіш у Варшаві) казала припускати, що це вже згори уряд проклямує факт повстання нової всеобхоплюючої політичної організації, яка **єдино** матиме в державі вплив і значіння і до якої **мусять** зголошуватись усі ті організації й особи, які не хотять стягнути на себе підозріння не то протиурядової, а й протидержавної опозиційности. Фактом є, що такі настрої моментально появилися. Здається нам, що ті настрої не помагають ділові, що його задумав полк. Коц, і що саме в інтересі того діла є таким настроям протидіяти. Чимало до тої атмосфери причинилось первісне перечулення цензури, яка почала трактувати декларацію полк. Коца, як недоторкане табу. Добре сталося, що варшавська цензура станула на іншому становищі. Хоч деякі часописи за статті з приводу декларації полк. Коца підлягли конфіскаті, проте маємо враження, що ті конфіскати торкалися радше тону тих статтей і їхніх атак на істнуючий режім, — а не аналізи самої декларації. Бо одночасно щоденна почта приносить безліч польських часописів з деякими дуже різкими й дуже негативними голосами, які проте спротиву цензури не викликали. Гадаємо, що цензурні обмеження в дискусії над проблемою державного устрою й державної системи, в дискусії над проблемою національної ідеольогії та форм політичної організації, що інґеренція цензури в такій дійсно найважнішій нинішній польській справі повинна бути якнайменша, якщо вже обовязково мусить бути.

Це не тільки увага мимоходом. Це справа, яка й нас, українську національну пресу й усе українське громадянство, найближче торкається. Бо коли ми підходимо до тої справи поважно, то не можемо не висловлювати теж усіх сумнівів, що у звязку з тою справою у нас мусять виринати. Покищо наше становище таке, як ми його в нашій першій статті на цю тему висловили: у внутрішні польські справи, якими є справа національної польської ідеольогії та міжпартійної структури, ми не вмішуємося. Зате в усіх справах, що торкаються нас, і як національного колективу у межах польської держави, і як окремих громадян тої держави, — мусимо забірати голос і боронити права того голосу та накликувати відповідальні польські чинники, щоб із тим голосом рахувались відповідно до питомої ваги українського чинника.

У даному випадку маємо на увазі саме ту атмосферу, яка витворилася безпосередньо перед і після акту проголошення декларації полк. Коца і яка дещо змінилася нині, під впливом польської пресової дискусії. У тій атмосфері зродилось безліч поголосок, „автентичних інтерпретацій" та „цілком певних відомостей", які могли викликати занепокоєння і серед українського громадянства. Воно тим більше зрозуміле, що українське громадянство не може визнаватись у нюансах внутрішніх польських груп, а в підході до нинішніх польських ідеольогічних течій та напрямних оперує деякими анахронічними категоріями. Зрештою, гін до упрощування проблем істнує у кожному широкому громадянстві світа; ми тільки можемо потішити себе, що в порівнанні з польським знанням українських справ, української історії, історії української політичної думки та всієї теперішньої української дійсности — наше знання польських справ і польської дійсности — просто велетенське. Воно, очевидно, не перечить, що наші люди можуть впадати при оцінці деяких польських явищ у непорозуміння.

Таким непорозумінням, на нашу скромну думку, утотожнювати в усіх детайлях табор полк. Коца з колишнім табором ББ. Навіть масове зголошування до нової організації всіх санаційних організацій, що належали колись до ББ, і поклик до маршу у здисциплінованих рядах, — не повинні наших людей дезорієнтувати. Різниця між ББ і табором полк. Коца та, що ББ був табором людей всіх національностей і всіх мастей, від 1-ої до „4-ої" бриґади включно, який мав за завдання бути підпорою уряду, сліпо накази й розпорядки уряду і його органів виконувати та творити противагу до тодішньої польської і непольської протиурядової опозиції. Таким робом ББ був фактично прибудівкою адміністр. апарату. Така структура і такі завдання тої організації казали її творцям не турбуватись ідеольогічним характером організації, її духовим змістом, тими ірраціональними та емоціональними чинниками, які перетворюють душу народу. Всією ідеольогічною програмою ББ було імя Йосифа Пілсудського, а всією метою організаторів ББ було влекшити Пілсудському його діяльність через створення більшости у соймі та в територіяльній самоуправі і всяких суспільних організаціях. Ось тут саме була причина, чому так буйно розцвилась нещасна „четверта бригада", зложена з людців, які перлись до ББ з власних шкурних інтересів або просто з плиткого опортунізму, і чому провід ББ не пропускав зголошуваних членів крізь густе сито довгої попередньої праці, опертої на спільних ідеольогічних засновках. Ефект тої методи був відомий. Найбільш ядерно схарактеризував його полк. Пристор у славній своїй краківській промові, в якій вказував на тип людей, що кричать „хай живе Пілсудський" та одночасно витягають руку за заплатою.

Різниця між отим ББ і табором полк. Коца та, що це має бути не механічний зліпок ріжних фізичних і правних одиниць для виконування механічних завдань („встати" — „сідати" у соймі і т. д.,), але це має бути співпраця людей однакового національно-політичного світогляду. Який однаковий світогляд міг бути у полк. Славка і Віліцького і Петі Певного і Міхала Бачинського чи іншого о. Яворського?! Нині не те. Полк. Коц простягає руку „понад тини і мури, які в дійсності чи уяві ділили досі **нарід**". **Польський нарід.** Бо він згадує і про Ридза Сьміглого і Пілсудського і про „героїзм та велич польського духа", про „польське сьогодні", про свою польську, батьківщину. Полк. Коц оминає слово „націоналізм", але нема сумніву, що його декларація є одним із етапів кристалізації ідеольогії нового польського націоналізму. Річ аж надто ясна, що організація, оперта на таких засновках, не може бути „всеобіймаючим" ББ. Це мусить бути **польська** організація, організація **самих поляків.**

Хто з поляків буде до тої організації належати — не наша річ. Але ті неполяки, які до неї належатимуть, автоматично будуть переходити не в інший партійно-політичний табор, тільки в інший **національний** табор. Маємо враження, що й полк. Коцові, творцеві нової організації, опертої на чисто **ідейних** засадах, такі одиниці не будуть потрібні.

ЛЬОНДОН І ЖЕНЕВА.

Женева, 23. лютого 1937.

До Льондону в Женеві прислухаються тепер уважніше ніж колись. Справжня стара демократія істнує ще в Европі властиво лише в Анґлії та Швайцарії. Панування „людового фронту" у Франції та рішуча боротьба почата федеральним урядом Швайцарії проти комуністів зменшили поважно звязок між Парижем і Женевою. Наскільки Швайцарія дбає про істнування та значіння Ліґи Націй, звертають в Женеві особливу увагу на те, що роблять і говорять у Льондоні. Наскільки Італія все ще не бере участи у працях Ліґи Націй, боронить її сама лише Анґлія проти неподільної франко-московської геґемонії. З цих причин цілком зрозуміло, що останні дебати в Палаті Громад, а спеціяльно велика промова голови уряду, Болдвіна, звернули на себе в колах Ліґи Націй велику увагу. Тут викликало найбільше зацікавлення не так те, що Анґлія зброїться, — цей факт не новий, бо хто тепер в Европі не зброїться! — як досить відмінне обґрунтування дальших зброєнь.

Що Анґлія зброїться лише для оборони миру й самої себе, цілком зрозуміло. Яка-ж держава зброїться тепер офіціяльно для інших цілей. Але при цьому прийшла поважна зміна політичної концепції Анґлії щодо нашого суходолу, яка не минула непомітно і в Женеві. Заява Болдвіна, що Ліґа Націй лишається надалі основою европейської політики Анґлії, викликала тут вдоволення й деяке заспокоєння. Він не ховає справді того, що Л. Н. зазнала поразки в абісинській справі, але висловлює надію, що систему Л. Н. можна зреформувати, і то очевидно не так, як цього жадають Москва та Париж. Колективну безпеку Болдвін, як видно з його промови, розуміє також зовсім не так, як Літвінов. Говорячи про колективну безпеку він зазначив виразно, що не говорить про „цілу Европу", себто, цієї безпеки не поширює на СССР. Шляхом до безпеки він уважає „реґіональні пакти", отже виразно наближається до німецької думки про потребу окремих порозумінь між сусідніми державами. Ми не втрачаємо надії осягти пакт, який заступив би Льокарно і був би підписаний тими самими державами..." А як відомо до льокарнського пакту Москва не мала ніякого відношення.

Коли в Льондоні помітна тепер досить виразна тенденція відмежуватися в европейській політиці від Москви, то головною причиною цього є очевидно московська акція в Еспанії, зокрема, тактика полпреда Майського в Комітеті неінтервенції. Тон московської преси супроти Анґлії в останнім часі був незвичайно гострий. Кремль закидав англійському урядові в досить нечемній формі фактичне підтримання „інтервенції фашистівських держав" в Еспанії та надмірну лагідність супроти кольоніяльних та інших жадань Німеччини. Наради між амбасадором Рібентропом та льордом Галіфаксом випровадили московську дипльоматію цілком з рівноваги. Сучасні намагання московського уряду, щоб за всяку ціну не допустити до умови про заборону постачати добровольців та зброю для Еспанії, англьо-московських відносин не поліпшують. Розбити умову великих держав про неінтервенцію в Еспанії хоче Москва при допомозі французьких комуністів. Змагання Блюма, щоб утримати приязні відносини з Льондоном і комуністами, не підлягає найменшому сумнівові. Зате досить сумнівна його спроможність задоволити обидві сторони. Сторожа на франко-еспанськім кордоні пересякла большевицькими елементами, які ледви чи будуть дуже противитися перепачкуванню „добровольців" до Еспанії. Дотогож комуністи видобули від Блюма дозвіл на поворот „еспанських громадян до Еспанії що хочуть боронити „еспанську демократію і республику"; а еспанський консулят у Парижі робить еспанським „громадянином" кожного оплаченого Комінтерном „добровольця", безробітного, чи одурманеного московськими агентами робітника. Таким чином по півроку війни в Еспанії раптом зявилося багато „еспанців", які аж по умові про неінтервенцію хочуть вернутися боронити батьківщину проти „фашистів". Широке поле для інтервенції французьких комуністів в Еспанії полишає і дозвіл „добродійних" товариств у користь „республиканської" Еспанії. З таким станом річей звичайно інші заінтересовані в еспанських справах держави, а між іншими і сама Анґлія, не погодяться. Відомости про те, що англійська дипльоматія намагається порозумітися з урядом в Бурґосі ще перед остаточною поразкою противників національної

Еспанії і сотворити деяку противагу Італії та Німеччині в ній, покищо не стверджені, але вони у всякому разі досить правдоподібні. Таким чином повстала і боротьба між англійськими та московськими впливами в Парижі. Вислід цієї боротьби не байдужий і для уряду Блюма, для Франції і для Женеви.

Від наступу мусів московський уряд перейти до оборони не лише в Еспанії, але і на терені европейської політики. І сталінська конституція і сталінські процеси викликали в Европі зовсім не ті наслідки, яких сподівався Кремль. Ані великим реформам найпоступовішої у світі демократії", ані байкам про плани Троцького і „Гестапо" відірвати Україну від СССР ніодин з урядів великих держав з Францією включно не повірив. Перехід московської влади від олігархії до чистої диктатури розпочатий у дуже невідповідний і, тому небезпечний час викликав в Кремлі кризу, яка виключає в значній мірі московські впливи в Европі в досить критичний час.

В Женеві відчувають разом з весною якісь поважні пересунення політичних сил Европи, чекають поважних змін і дивляться на Льондон.

М. Данько.

З НЕДОЛІ ЗАТОЧЕНЦІВ.

(Докінчення).

ІЗ СПОВІДИ НЕЩАСЛИВИХ.

Усі перенесені мусіли закоштувати гіркого хліба вигнанців. Не для всіх заточення було однаково нестерпне. Одні застали відносини менше, другі більше прикрі, та всіх зїдала туга за рідними сторонами, за рідним словом, за церквою. У перших роках заточення не святкували ми гр.-кат. свят. Щойно за міністра Добруцького звільнено нас від праці у школі в часі свят Різдва, Йордану та Великодня. Болючий був теж факт, що наші діти виростали у чужому середовищі і вчилися тільки польської релігії, і дуже калічили свою мову. Тож щоб рятувати рідню від цілковитої денаціоналізації, яку чейже заповів Грабський — дехто, коли тільки жінка не була вчителькою, завертав родину на Схід, а сам лишався на поневірку. Жив самітно і насякав зневірою. Ясніші хвилини переживав тільки тоді, коли приходив лист від рідні, часопис, або... писав прохання реактивувати його на попередню посаду.

У ГНИЛІЙ НОРІ.

Справжні муки перейшов бл. п. Л. Кликайло. Ось дещо з його переживань описаних у листах до „Взаїмної Помочі" недавно перед смертю:

„За ввесь час моєї 25-літньої служби я не мав від шкільної влади найменшої догани, навпаки стрічався з устним признанням. Всеж на жадання політичної влади, яка оперла свої інформації на фальшивих і підлих доносах перенесено мене 15. березня 1925 р. без ніякого слідства у повіт Кольбушівський, віддалений 430 км. від місця попередньої посади, в додатку приділено мені на школу найгіршу руделу в цілім повіті, бо будинок з давньої коршми — старий, вогкий і сточений грибом. А що я не міг до такої гнилої нори спровадити своєї родини, то відмовлено мені коштів на переносини, а виплачений мені зачет стягнено з моєї платні.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 6.

МИХАЙЛО АЛЕКСАНДРОВИЧ. 2

КУКУРУДЗЯНКА.

(Докінчення).

Вночі зібрались приятелі на нараду. Виринуло питання, що робити, куди утікти? Скриватись в Камінці або в іншій місцевости — це неминуча смерть. Утікати до краю — Галичини, було рисковне, бо приходили тривожні вістки, а крім того боявся я за листопадовий переворот. Вкінці вирішили вибрати менше зло і небезпеку, себто втечу до Галичини.

Дочекавшись ночі, вирядили мене приятелі в дорогу. Прикре було наше прощання і досі не можу забути, як ми ридали з болю, а головно плачу моєї приятельки, яка стільки добра виявила мені.

Вуличками і полями, минаючи всі застави і „товаришів" утікало поспішно двох мужиків. Я був переодягнений за мужика на возі зі збіжжам, навмисне закупленим.

Над ранок приїхали ми до Шидловець, де мій знайомий Н. допоміг мені порозумітись з одним учителем по другім боці Збруча, щодо переправи через ріку. Скриваючись удень у знайомого Н., набрався я чимало страху, бо якісь агенти і „товариші" часто заходили до нього.

Пізнім вечором передерся я осторожно над ріку. Треба було йти через болотнисті місця, зарослі лозиною і корчами. В моменті, коли я вже знаходився над берегом, затріщало під ногами сухе пруття. Почув це „товариш", який переходив понад Збруч і крикнув „Стой, стріляю!"

Дух мені заперло, серце перестало битись. „От тобі і кінець... неминуча смерть", подумав я. Що робити? Як буду втікати, то на місці застрілить, а як здибає на місці над Збручем, то також чекає мене, хоч пізніше, смерть.

Осторожно зісунувся я над беріг ріки та перечекавши в болоті кілька хвилин, почав повзати на череві вздовж берега ріки. Так прорачкувавши яких трицять кроків, найшов я якусь яму під берегом наповнену водою. Тут заховався я, стоючи в воді майже по шию. Ввесь час я тремтів від страху і холоду, бо було це на початку листопада, вода вже примерзала, крім того я боявся „товариша", якого кроки чув я недалеко.

Так просидів я в воді кільканацять хвилин. Відтак почав далі вздовж берега посуватися на череві в напрямі умовленого місця. З великим страхом чекав я на умовлений знак, притім не мав відваги перейти на другу сторону. Хто не переживав хвилин перед загрозою смерти, не розуміє їх. Вкінці я почув умовлений знак по другій стороні Збруча. Не було часу на застанову і я вмить постановив зарискувати. Нишком перейшов я річку, де був доплив Збруча. У тім місці ріка роздвоювалася і творила острів. На тімже самім острові званім „кемпа", чекав мене знайомий учитель з фірою. Також і до того місця треба було воліктися по землі на череві, щоб більшовики ані польські жовніри мене не побачили. Коли доповзав я через цей острів до місця, де стояла фіра, ввесь мокрий і з болотом та від холоду і страху я трусився. Учитель допоміг мені вилізти на фіру, яка була наповнена до половини кукурудзянкою. Я положився на ту кукурудзянку, а тоді знайомий наложив на мене дальше аж під сам верх снопи кукурудзи, по господарськи зачобляв фіру і рушив кіньми в сторону села.

На мості зупинив фіру польський вартовий, який контролював усіх, що переїздили з острова, звідки ми їхали. Контролюючи перепустку на вивіз кукурудзянки, приказав мому фірманові скидати снопи, щоб переконатися, „Чи не везе, якеї контрабанди". — Фірман, себто учитель, запевнював, що нічого крім кукурудзянки не везе і почав просити, щоб пустив його додому, подаючи ріжні видумані причини. Тої розмови прислухувався я, душа мало що не вискочила мені зі шкіри. Нараз почув я, як жовнір почав проколювати багнетом снопи. Я завмер. Чую один штих, другий, а вже третій вклов мене багнетом у руку. Хоч як заболіло мене, то затиснувши зуби, запер я у собі віддих.

В тім моменті коні раптово рушили, бо фірман передчуваючи нещастя нагло, але непостережно ударив коні так, що вони пігнали додому.

Так перейшов я границю і доїхав до стодоли мого знайомого мокрий, перемерзлий, заболочений, дотого і ранений.

Через цю рану не міг я дальше втікати і мусів через два тижні в часі морозів, болю і страху пересиджувати у стодолі селянина.

Тут у стодолі ночами, крадькома, як якого злочинця відвідувала мене моя мама. Кожна зустріч завдавала нам великий біль.

Коли вже рана підгоїлась, відважився я пустити в дальшу дорогу, бо тут у стодолі ставало щораз то „горячіше".

Щоб не дати себе пізнати, перебрався я за жида, та сівши на фіру, віз я неначе купець збіжжа. Так заїхав я до Чорткова, а звідсіля відважився вже їхати поїздом до Львова.

Однак в поїзді майже що друга станція викидали мене для браку легітимацїї. Так їхав я до Львова два тижні. Вкінці дістався я в безпечне місце обдертий, з мішком на плечах, зголоднілий і зболілий.

Оттак я втік з більшовицького „раю" — і вдруге оминув смерти.

„Найгірше мені — пише другий, — уночі, коли вибюсь зі сну, бо тоді страшні думки лізуть до голови. Живу самітно як Лазар. Шкільний будинок за селом, під лісом, без ніякого сусідства. Жінка в кожнім листі нарікає, що не може дати ради дрібним діточкам...“

ЗІЗД, ЯКИЙ НЕ ВІДБУВСЯ.

Чи наводити більше таких кровю серця писаних листів? Щоб покріпити нещасливих на дусі задумали ми скликати зізд заточенців з цілої Польщі. „Взаїмна Поміч“ вибрала на місце зізду Львів та визначила день: 4. VII. 1929. Заворушились заточенці: „На Львів — на Львів“ пригадував один одному. Та на жаль в останній хвилині Управа „В. П.“ зізд відкликала. Однак мало хто про відклик в час довідався і тому багато заточенців прибуло таки до Львова та залишилося на загальний зізд всього учительства. На цім зізді зясував я становище заточенців та висунув ряд дезидератів: 1) Домагатись від влади, щоб не ставила нас нижче злочинців, для яких вряди-годи оголошують амнестію. 2) Пригадати громадянству обовязок супроти нас, так як воно пригадує нам його супроти себе. 3) Від Управи „В. П.“ домагатись плянової та енергічної оборони привернення нам наших прав, а дальше щоби „Учительське Слово“ стало дзеркалом пережиавнь українського учительства. Поляки у свому органі мають постійну рубрику під заголовком: „Ciernie i glogi“. Що маємо казати ми, покривджені та понижені? Та хоча зізд заточенців формально не відбувся, то всеж під натиском бажань і дезидератів принагідних учасників Управа „В. П.“ запросила на конференцію т. М. Базника як представника заточенців і запропонувала: а) приняти нову номенклятуру, а саме: „Члени необняті окружними відділами“. б) референтом справ заточенців визначила п. Я. М. в) область, по котрій заточенці розкинені, ділиться на райони і визначується муж'в довіря. г) Допомоговий фонд складений заточенцями призначується в цілости на їхні потреби. — Та на цих проектах скінчилося.

БЕЗ НАДІЇ НА ЗАВТРА

І знову поплило кілька літ з важкими переживаннями. Знов як і до тої пори кожний старався вирватись з чужини. Тимчасом одні слабли духом, байдужніли до всього, а збайдужнівши не думали про те, що було, ані про те, що буде; жили теперішністю і до неї достосовували своє життя. Учителі женяться з польками учительками, учительки виходять замуж за поляків, але не за учителів, навіть за постерункових, або сільських парубків. Інші пірнули по вуха у працю. Закладають читальні, будують доми „Кулок Рільничих“, беруть участь в офіціяльних святах. Та ні одні ні другі не доступили ласки. Їм потурають як кожному тихові, і польський священник та польський учитель хотів би їх позбутись якнайскоріше. Народ назагал пізнавши правдиве обличчя заточенців, з ними симпатизував.

Здавалося, що з хвилиною нового курсу політики УНД-а прийшов момент, що пічнеться акція за поворотом заточенців. І знову пішли меморіяли. Та міністер освіти мав — за словами посла Великановича — заявити, що згодиться на одно з двох: або поворот заточенців або нові посади — на обі справи не піде. У.П.Р. вибрала друге, щоб мати новий учительський нарибок, а безробітні хліб. Треба було покинути вчительський хліб. Щож залишається тепер заточенцям? Не падати духом і не тратити віри в краще завтра.

Василь Цалинюк.

—o—

Конференція у справі хліборобських шкіл.

24. ц. м. відбулася конференція в Кураторії Львівської Округи у справі нижчого хліборобського шкільництва, в якій взяли участь між ін. представники „Сільського Господаря“: інж. А. Романенко й інж. І. Лапчук; „Маслосоюзу“ дир. А. Мудрик і Молочарської Школи в Стрию інж. М. Хомишин (на всіх 20 приявних). З урядових кол були начальники рільничих виділів усіх трьох східно-галицьких воєвідств і представник Хліборобської Палати та представники зацікавлених польських установ. Нараду отворив куратор Львівської Шкільної Округи Гадомський, який подав стан хліборобського шкільництва на терені Сх. Галичини. Як виходить, то замісць по 2 школи, передбачені законом з 1920. р., у кожному повіті є дотепер усього 22 школи, до яких ходить 823 учеників. Найбільші недостачі виявляють під цим оглядом повіти: сокальський, самбірський та назагал тернопільське воєвідство. В найближчому часі проєктують оснування школи в Загробелі коло Тернополя, в Шибалині і Кристинополі коло Сокаля. Куратор ствердив, що, як досі, є розмірно за мала фреквенція в істнуючих рільничих школах. Тому громадянство повинно співпрацювати зі школами та подбати, щоб заповнити шкільні салі повною фреквенцією учеників. Опісля візитатор інж. Масьор виголосив реферат п. н. „Селянські господарства і програма нижчих рільничих шкіл“. На основі нових плянів хліборобських шкіл найнижчі дотеперішні хліборобські школи будуть називатися: школа хліборобського вишколу для хлопців і школа вишколу сільських господинь; наука в них тріватиме 11 місяців. Завданням цих шкіл є виховати добрих господарів. До школи приймають учеників по скінченні 17 літ, себто по скінченні вселюдної школи і 3-літній практиці в господарствах своїх батьків. Референт докладно обговорив програму хлопячих шкіл, підчеркнув значіння теоретичного і практичного навчання у школі, культурно-освітної праці учеників, звиджування господарств, прогульки, зїзди та відвідування учителями господарств своїх учнів.

Над рефератом розвинулась широка дискусія, в якій присутні порушували справи, що їх слід би взяти під увагу у програмі шкіл, а саме: подавання загальних відомостей з податкової політики, постанов, що торкаються перебудови земельного устрою, в першу чергу про меліорацію і комасацію. Також зголошено внесок, щоб задержати назви хліборобських шкіл, себто нижчі хліборобські школи, бо назва хліборобського вишколу вводить непорозуміння з правдивим Хліборобським Вишколом, що його веде хліборобська організація. Порушено теж і домашній промисл і спеціялізацію хліборобських шкіл та оснування кооперативних шкіл. Представник „С. Г.“ інж. І. Лапчук обговорив причини малої фреквенції шкіл, що їх повинні заповнити ученики сини хліборобів. Головною причиною є такі факти: мовою навчання в тих школах не є рідна мова учеників; далі деяка відсталість цих шкіл від хліборобських організацій, що істнують у районі тих шкіл; дотеперішнє наставлення шкіл цього роду, що їх абсольвенти не хочуть залишатись на господарствах своїх батьків, але шукають праці або в хліборобських установах, або на більших господарствах. Тому слід ці недостачі усунути. Тоді напевно буде переповнення хліборобських шкіл так, як тепер маємо переповнення у Хліборобськім Вишколі Молоді. Вкінці звернув увагу на неактуальність тепер справи неподільности сільських господарств, що її порушував один з промовців, бо передумовиною неподільности сільських господарств є перш усього розбудова на місці промислу й торговлі, що забрала би надмір безробітних сил, яких і тепер є за багато на селі.

При кінці конференції давав вияснення куратор на порушувані в дискусії справи, взиваючи присутніх до пропаґування хліборобських шкіл та до матеріяльних підмог, щоб збільшити фреквенцію в рільничих школах. Всі порушувані на конференції справи перешлють до міністерства освіти.

І. Л.

Зі сойму.

СПРАВА ТОРГОВЛІ ВИРОБАМИ ТЮТЮНЕВОГО МОНОПОЛЮ.

В пятницю 26. ц. м. відбулося засідання **соймової скарбової комісії**, присвячене між іншим внескові посла Лободзінського в справі новелізації президентського декрету з 23. жовтня 1933. р. про продаж виробів тютюневого монополю (В. З. Р. П. ч. 84, поз. 617). Як відомо, цей декрет зніс концесії на продаж виробів тютюневого монополю за винятком кіосків і вуличної продажі, вводячи вільну торговлю у цій бранжі.

Внесок пос. Лободзінського був властиво внеском, що вийшов з кругів польського Союзу воєнних інвалідів, які при концесійній системі мали давніше багате джерело доходів, як теж головно їх союзи й інші польські патріотичні товариства, що з правила піднаймали концесію іншим за добрі гроші. Від двох вже літ, по втраті концесій робили вони заходи, щоб назад вернути в життя концесійну систему з першенством для себе. Проєкт пос. Лободзінського йде ще дальше, зміняючи ст. 2 президентського декрету з 23. жовтня 1933. р. основно такою постановою: „Продаж тютюневих виробів вимагає дозволу властивої влади, вказаної міністерством скарбу. Такі дозволи можна давати виключно воєнним інвалідам та вдовам по полеглих і померших внаслідок воєнних ділань та відзначеним учасникам боротьби за незалежність та родинам, якщо по них залишились. Крім цього в узасаднених випадках ті дозволи можуть дістати як правні особи організації згаданих осіб на поодинокі громадяни, заслужені для держави“.

Референтом проєкту в комісії був пос. Ягода Жултовський. Він у порозумінні з дирекцією тютюневого монополю переробив так основно проєкт внескодавця, що з нього не лишилось нічого. Обмежено вправді дотеперішню вільну торговлю тютюневими виробами, але теж і не введено попередньої концесійної системи зперед 1933. р. Замісць неї уводиться система індивідуальних приватно-правних договорів з дирекцією тютюневого монополю на засадах районів продажі, а в договорах про детайлічну продаж будуть означені постійні місця закупів виробів тютюневого монополю, себто гуртівні закупів також на засаді індивідуальних приватно-правних договорів. Від заключування таких індивідуальних приватно-правних договорів з дирекцією тютюневого монополю є звільнена детайлічна продаж тютюневих виробів у готелях, гастрономічних заведеннях і в усіх сільських громадах під умовиною, що їх означить міністерство скарбу. При рівних умовинах матимуть першенство воєнні інваліди, які зрештою не будуть мати ніяких інших прерогатив

ґатив. Існуючі досі торговлі з виробами тютюнового монополю дістануть однорічний речинець до ліквідації своєї тютюневої продажі.

Після основного реферату розвинулася кільгодинна дискусія — загальна і подрібна. З Української Парл. Репрезентації входить у склад скарбової комісії одинокий пос. **д-р Ст. Баран**, який теж забрав голос у загальній і подрібній дискусії, заявляючися проти проекту пос. Лободзінського і поставив внесок, щоб нарівні з воєнними інвалідами мали першенство при рівних умовинах кооперативи для загального закупу і збуту при заключуванні індивідуальних правноприватних договорів з дирекцією тютюневого монополю. Пос. д-рові Баранові йшло головно про те, щоб гуртівні для продажі тютюневих виробів могли діставати в першу чергу кооперативи, що дають найбільші гарантії купецької солідности і мають відповідний персонал, як теж і відповідний для цього капітал.

В дискусії за дозволом комісії забрав теж слово і голова загального державного польського союзу воєнних інвалідів, майор в стані спочинку пос. Вагнер зі Львова, який не є членом скарбової комісії та промовляв довго і горячо, щоб лишити виключний монополь у продажі тютюневих виробів для воєнних інвалідів та осіб заслужених у боротьбі за незалежність польської держави. По промовах цілого гурту бесідників, з яких велика більшість заявилася проти проекту пос. Лободзінського, цей проект комісія відкинула. На 30 голосуючих за тим проектом, себто за відданням виключного монополю торговлею тютюневими виробами, заявилося тільки 5 послів. Принято деякі поправки до проекту референта, узгідненого — як сказано — з дирекцією тютюневого монополю і відкинено поправку пос. д-ра Барана дотично кооператив. За внеском пос. д-ра Барана голосувало 7 послів. Посол д-р Баран зголосив свій внесок як внесок меншости на пленум сойму. Проект референта принято остаточно з деякими поправками і він небавком знайдеться на пленумі сойму.

Про цю справу реферуємо обширніше, бо торкається вона багатьох тисяч наших громадян та установ, що досі торгують виробами тютюнового монополю і хотіли б знати заздалегідь, що станеться небавком з їхньою торговлею цими виробами.

Загальні Збори Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи".

Від Редакції: В справі описаних нижче Зборів дістали ми кілька дописів від людей, які оцінювали їх дуже різно, нераз зовсім суперечно. Ми вичекали і сьогодні містимо опис та оцінку Зборів пера знаного нам особисто громадянина. Зазначуємо, що цей допис читали й акцептували ще й два інші визначні українські громадяни з Чорткова.

Бувають у нашому збірному житті часто події, що на згадку про них людині стає соромно і хотілося б про них забути, не то писати. До таких подій у нас в Чортківщині належать Загальні Збори ПСК „Рідної Школи" з 29. І. ц. р. Найліпше було б забути про них і не згадувати більше. Одначе про ці Збори появилися в нашій пресі звідомлення невірні, тому в інтересі правди мусимо про них написати ширшому загалові і належно висвітлити. Зачнемо від початку.

Ширшому загалові загально знаний хід останніх Загальних Зборів Рідної Школи у Львові, на яких горстка молодих, але „активістичних" людей допустилася жалюгідних виступів під адресою проводу Рідної Школи, зокрема провідника Заг. Зборів о. мітр. Базюка, в роді „шахрай" і т. п. До цієї групи молодих людей належав також і організатор ПСК Р. Ш. в Чорткові п. **Наклович**. Як делегат Повітового Союзу Кружків Р. Ш. їхав він до Львова в одній вагоні разом з головою Кружка Р. Ш. в Чорткові д-ром Росляком та дир. прив. гімн. Р. Ш. в Чорткові проф. Тофаном. По дорозі розмовляли вони про різні речі. Невдійно у Львові на Заг. Зборах почав п. Наклович дуже чинно брати живу участь по стороні молодих „активістів", вигукуючи разом з ними всякі оклики під адресою проводу, а вкінці забрав голос і **прилюдно заатакував дирекцію гімназії в Чорткові** за те, що вона нібито не позволяє учням читати націоналістичні часописи, в роді „Голосу Нації". Цей виступ рідношкільного організатора п. Накловича проти рідношкільних діячів був грубим нетактом з огляду на інтереси Р. Ш., а також і особистим супроти директора гімназії та голови Кружка Р. Ш. в Чорткові, бож, їдучи з ними разом, міг цю справу вияснити без викликування непотрібного ферменту на Заг. Зборах. З тих причин, як також тому, що наклеп був виссаний з пальця, директор гімназії і голова Кружка представили виступ п. Накловича Старшині ПСК Р. Ш. і вона покарала його доганою та загрозою видалити з посади, коли ще такі виступи повторить. Ось і **головна причина ворожнечі** поміж головою Кружка Р. Ш. д-ром Росляком і дир. гімназії проф. Тофаном з одної та п. Накловичем з другої сторони. Тимчасом дописувач з Чорткова до „Українських Вістей" представив цю справу так, немовбито д-р Росляк виступив як радикал проти п. Накловича як **націоналіста**.

Боячись за свою посаду організатора Р. Ш. в Чорткові, постановив п. Наклович зорганізувати на Заг. Зборах ПСК Р. Ш. **нагінку проти д-ра Росляка і дир. гімназії проф. Тофана.** В двох-трьох тижнях обїхав він усі кружки Р. Ш. і перевів у них „загальні збори" та поіменував на них делегатами на збори Союзу Кружків

людей молодих, необізнаних із суспільними справами, зате відданих собі. На Заг. Зборах Союзу почав своє звідомлення п. Наклович тим, що ствердив страшний занепад кружків перед його приходом та відсутність всякої організаційної праці, або іншими словами: **представив діяльність дотеперішньої Ради Союзу з о. Вігоринським як головою в найчорнішому світлі,** бож тільки так можна розуміти його ствердження, що за головства о. Вігоринського знайшов він (п. Наклович) кружки у страшнім занепаді. Одначе це не перешкодило п. Накловичеві пізніше всією силою агітувати серед делегатів **за поновним вибором о. Вігоринського головою** Союзу проти кандидатури дир. Шмати. Не про ідеольоґічну сторінку тут ішло, бож дир. Шмата ніколи не був і не є соціялістом чи радикалом, але все був повним такту членом УНДО. Йшло тут про те, що дир. Шмата, людина місцева, енерґійна, зможе взяти в „крипи" п. організатора, а тимчасом о. Вігоринський, що живе в селі віддаленому від Чорткова на 20 км., не міг слідкувати за працею п. організатора. Тут була вся причина виступу п. Накловича. На жаль, присутні на салі священики підійшли до справи не річево, але поставили як справу престіжу, що головою мусить вийти о. Вігоринський, хоч було це **виразно проти інтересів Рідної Школи,** і підтримали роботу п. Накловича. Збори мали дуже бурхливий хід. Д-р Росляк заатакував о. Вігоринського за його проповідь на святі 1-го листопада, в якій він осудив наш великий зрив у 1918 р., висказуючися прилюдно, що голова Центральної Ради проф. Грушевський сам, мовляв, не хотів самостійної України, але німці його приневолили домагатись самостійности, що Винниченко продав Україну большевикам за 13 міліонів карбованців і т. д., зате о. Вігоринський закинув д-рові Рослякові і дир. Тофанові, що вони, мовляв, монтують у Чортківщині „червоний фронт". **Справи ці, на жаль, опинилися в суді.** Комісія-матка старалася в інтересі Рідної Школи погодити обох противників, пропонуючи до Ради і д-ра Росляка і о. Вігоринського, одначе о. Вігоринський заявив, що „з червоними не буде співпрацювати". При голосуванні **делеґати**, вибрані п. Накловичем, голосували згідно з його вказівками і дійсно кандидатура дир. Шмати на голову Союзу Кружків Р.Ш. перепала. Цілий хід Заг. Зборів зробив таке **прикре враження** на учасниках, що делеґати громадно забралися зі салі і з присутніх на початку 44 делеґатів при виборі Ради було на салі менше як 1/4 частина потрібна до важности рішень. Та проте предсідник Зборів о. Фіґоль заявив, що його це не обходить, що делеґати повиходили, він уважає вибір Ради навіть 10 присутніми за важний. Остаточно **вибрано Раду незгідно з приписами статуту,** бо ані голова не є місцевий, ані половина Ради не має місця осідку в Чорткові, чого виразно домагається статут. Голова живе на найдальшім полудневім закутку Чортківщини, секретар на найдальшому північному закутку, а в Чорткові мешкає з членів Ради тільки проф. Шкварок, організатор читалень „Скала" та д-р Синенький (лікар), що досі справами Рідної Школи не цікавився. Розуміється, що така Рада не зможе своєю працею видвигнути кружки з того страшного занепаду, в якім знайшов їх п. Наклович.

Оттакий був **правдивий хід Зборів Союзу Кружків Р. Ш. в Чорткові.** „Українські Вісти" представили його як величезний успіх „Фронту Національної Єдности" проти якогось видуманого „людового фронту", якого в Чорткові ніколи не було. Не даром у дні Заг. Зборів був у Чорткові спеціяльний делегат Ф. Н. Є. п. К—к та відбував довшу конференцію з о. Вігоринським. Цей делегат Ф.Н.Є. намагався відбути анкету в справі зорганізування в Чорткові повітової експозитури Ф.Н.Є., одначе безуспішно, бо ніхто з поважніших громадян Чорткова не дав йому своєї фірми на скликання такої анкети. Може й тому таке відношення до п. Шмати приняв о. Вігоринський та п. Наклович. „Українські Вісти" ликують, що по тих Зборах настане в Чортківщині перелім, що нарід усією лавою стане за Ф.Н.Є. проти дотеперішніх своїх провідників. **Даремні їх надії!** Нарід у повіті осудив виступ тих анархо-націоналістів, а до Старшини Кружка Р.Ш. в Чорткові наспівають від сільських кружків голоси неґодування з приводу виступу п. Накловича й о. Вігоринського на описаних Заг. Зборах. Годі тут наводити всі голоси з сіл у цій справі. Думаю, що вистане навести хоч один **голос із села Джурина,** де п. Наклович найбільше працював і де існує один з найкращих кружків у повіті. В три дні по славних Заг. Зборах у Чорткові цей кружок відбув у себе загальні збори і переслав на руки Кружка в Чорткові резолюції, в яких рішуче осудив виступ о. Вігоринського та п. Накловича, висловив довіря д-рові Рослякові та закликує все громадянство Чортківщини, отже селянство, робітництво, інтеліґенцію духовну та світську до тісного обєднання та згідливої співпраці для добра загроженої нар. справи.

Оттакий відгомін має на селі хід недавніх Заг. Зборів Р.Ш. Зазначуємо, що цей відгомін не одинокий та не був ніким з чортківських інтеліґентів інспірований. Впевняємо всяких розбивачів, які стоять на становищі, що коли „Україна має бути не така, як ми її хочемо мати, то нехай не буде ніякої!", — що наше селянство за тим гаслом не піде. Не піде також за ним і наша інтеліґенція. На анкеті рідношкільній в Чорткові, скликаній для подання звіту з ходу Заг. Зборів Союзу, **на присутніх 24 членів Кружка всі осудили виступи п. На-**

клович й о. Вігоринського, крім 3 людей, які були противні ухваленій резолюції тільки з особистих антипатій до д-ра Росляка.

Ще наприкінці кілька слів до священників чортківського повіту, особливож до тих, яким добро нашого народу лежить дійсно на серці. Чи їх становище на описаних Заг. Зборах було подиктоване справді страхом перед „людовим фронтом“, чи може тільки несвідомо дались вони потягнути тактиці п. Наковича й компанії? Чи священники дійсно підозрівають нашу світську інтелігенцію, що вона, маючи у свому проводі таких людей, як сенатор д-р Горбачевський, далаб себе одній людині запровадити до „людового фронту“, або взагалі до якоїсь роботи, шкідливої для нашого народу? Виступ п. Наковича й о. Вігоринського на Заг. Зборах Р.Ш. вся українська інтелігенція, що кермувалася інтересами Рідної Школи, однозгідно осудила. Чи будете уважати всю світську інтелігенцію за будівничих „людового фронту“? Чи та інтелігенція зле робить, коли дозволяє людині меткій, роботящій, енергійній виладовувати свою енергію у праці для загального добра нації, чи має її може відсунути від цієї праці тільки тому, що та людина є „радикалом“, хоч досі ніде ніколи не працювала над розбиттям національної єдности нашого повіту на окремі партії?! Досі наш повіт належав до дуже рідких повітів, де не було партійної гризні. Чи лежить в інтересі нації, зокрема також самого духовенства, щоб та одиниця мусіла виладовувати свою енергію в партійному напрямі? **Можете, Всч. Отці бути спокійні:** чортківська інтелігенція без якогонебудь товчка виступилаб сама якнайрізкіше проти організації людових фронтів у нас. Тому звертаюся до Всч. Отців: **Більше довіря до своєї світської інтелігенції!** Замісць гризні, недовіря і підозрівань — зеднаймо радше сили для спільної праці, бож перед нами на рідношкільному ґрунті велике завдання: **будова домівки Рідної Школи!** Хібаж не хочете розбиття пануючої у нас дотепер єдности — для промощення дороги всяким не большевикофільським людовим фронтам, але анархістичним Ф.Н.Є.? Якщож так, то справу ставте ясно, а тоді зможемо поговорити інакше.

Д-р І. Х.

Радикальна чистка в совітській дипльоматії.

Як довідується аґенція АТЕ з Москви, Сталін наказав перевести „радикальну чистку“ в народньому комісаріяті закордонних справ та у всіх закордонних станицях. Спричинив це мабуть Ягода, який після арештування буцім то зізнав, що між совітськими дипльоматами є чимало ворогів Сталіна.

Шпіонажа.

НА ЛИТВІ

У литовському погранниччі арештували 10-ох членів організації, що працювала для одної посторонної держави.

У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Капітана американської маринарки Фарнворта засудили на 12 років вязниці за те, що він продав тайні військові документи морському атташе японської амбасади.

—о—

В обороні рідної землі.

ВІЧЕ В ДРОГОЄВІ

В Дрогоєві відбулося 15. ц. м. чергове вольне віче у земельній справі. Віче відкрив о. дек. А. Борисевич, що зясував коротко вагу цього віча, підкреслюючи, що воно торкається найважніших справ українського народу, а саме справ земельних. До президії ввійшли: о. дек. А. Борисевич, Грендус М., Войтович А. з Трійчиць, Слівиський П. з Гнаткович, Пелещак В. з Мацькович, Боднар А. з Заболотець, Кіт С. з Оріховець і Вторак В. з Батич. Реферували д-р В. Загайкевич та О. Сенечко. Присутніх на вічу около 1.800 осіб. По дуже живій і річевій дискусії ухвалено низку резолюцій проти кольонізації українських земель.

К—к.

По широкому світі.

Румунські комуністи знову змактивізувалися, не зважаючи на те, що перед кількома місяцями зліквідовано їхню централю. У Сілістрії почався монстр-процес, у якому відповідає перед судом 372-ох комуністів.

Б. французький правий премієр Флянден ствердив, що фінансове положення Франції дуже важке і що надії на виставу можуть не справдитися.

Страйки спаралізували металюргічну фабрику Фенсток в Іллінойс (Злучені Держави) та 6 хемічних фабрик у Мімозі (Франція). Мадярські гірники зі шибу Томен закінчили 68-годинний голодовий страйк.

Еміґраційні справи.

НОВІ СВІДОЦТВА МОРАЛІ НА ВИЇЗД ДО БРАЗИЛІЇ.

Тепер почав обовязувати новий тип свідоцтва моралі для тих еміґрантів, що їдуть до Бразилії. Текст устійнений через бразилійську поліцію в порозумінні з Посольством П. Р. в Ріо де Жанейро.

У новому тексті свідоцтва моралі спеціяльно підкреслюється, що виїзджаючий „ніколи не виявляв комуністичних поглядів, не був як комуніст суджений ні караний і не виступав проти політичного і суспільного ладу Польщі. „Ті свідоцтва мусять леґалізувати всі польські інстанції і бразилійський консулят в Варшаві.

За інформаціями у еміґраційних справах повинні заінтересовані звертатися: **Еміграційний Дім у Львові**, Вишневецьких 4.

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 15

Українські політики

1907—1914. р. р.

о. СТЕПАН ОНИШКЕВИЧ.

Політично-господарська ділянка була передовсім предметом його громадянської і посольської діяльности в парляменті. В місяці травні 1908. р. промовляв о. посол Степан Онишкевич у спеціяльній буджетовій дебаті у віденському парляменті та підносив наші господарські справи і поставив резолюцію про потребу основання **Ради краєвої культури в Галичині** з двома секціями: українською і польською. По ухваленні державного буджету прийшов тоді на чергу нарад новітній закон про виплату причинків для родин покликаних до війська як злагодження тягару **військової служби**.

В 1909. р. помагав посол Онишкевич д-рові Евгенові Олесницькому: зорганізувати „Сільського Господаря“ на Краєве Товариство Господарське „Сільський Господар“ у Львові, щоб воно стало загальнокраєвим господарським товариством і обняло своєю діяльністю ввесь наш край. На цій підставі виєднала опісля наша Парляментарна Репрезентація від центрального правительства у Відні виплату державних підмог на годівлю і збут худоби, окремо для нашого рільництва. Цим нашим національно-економічним успіхом в обороні українського хлібороба доконали ми **перелому**, щоб і в цій ділянці висвободитися від верховодства поляків.

В 1912. р. навістила була наш край велика господарська криза, що спричинила елементарні нещастя як також грошева тіснота, яку викликала небезпека війни. За ініціятивою послів: Олесницького й Онишкевича виєднала тоді наша Парляментарна Репрезентація, що зложено **краєву рятункову комісію** з рівномірним заступством українських і польських економічних установ та признано надзвичайні кредити. Тоді виєднали ми також значні податкові полекші та державні допомоги для зарятування наших рільників, навіщених недородом. В тому часі перебули ми також першу пробу діяльности і значіння нашої молодої **кредитової** кооперації для українського народу.

Ось так ми добували на всіх ділянках нашу національну незалежність.

З кінцем 1912. р. відбувся великий **Народній Зїзд** національно-демократичної партії, при участи 468 відпоручників, що одобрив діяльність наших парляментарних і соймових послів та ухвалив між іншими таку резолюцію:

Розваживши міжнародне положення, що може довести до оружного конфлікту на **землях** заселених українським народом, та обстоюючи непохитно наші домагання державної **незалежности всього зєдиненого українського народу**, Народній Зїзд стверджує невигаслі і незадавнені права української нації до самостійного правно-політичного життя на цілій території, заселеній українським народом та рішуче застерігається проти польських посягань на українські **землі**.

Тому Народній Зїзд взиває все наше громадянство, щоб у цей момент залишило всі партійні і фракційні спори та енергійно повело всю акцію на **сконсолідування своїх сил**..

Посол о. Степан Онишкевич належав до визначних та ідейних священників громадян і наших політиків того часу... А свою громаду передовсім зорганізував взірцево і пропаґував **комасацію селянських ґрунтів**...

(Далі буде.)

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА.

Що таке пляґіят.

Минулого тижня один наш часопис приніс сірчану статтю проти автора одної книжки, де є жмицем перекладені місця з чужого автора. Цитатами вказував наявний пляґіят. Історія виглядає неприємно для видавництва, якого редактор хвалив автора цієї книжки (написаної за чужим надхненням) за талант. Справа покищо нерозяснена і не буде розяснена скоро, бо ні автор статті ні автор книжки не можуть, як не-члени „Т-ва Письменників і Журналістів", звертатись до цього Товариства за посередництвом, щоб воно їх розсудило.

Рішити, чи автор допустився пляґіяту, не завсіди легко. Ясно, що коли у книжці, яка виступає як оригінальний твір, є за багато чужого тексту без вказівки, що він запозичений — книжка пахне пляґіятом. Та часто пляґіят зводиться до того, що автор узяв тему й матеріяли, та інакше обробив їх, хоч саме ця тема і матеріял надають творові вартість. Коли автор позичає від інших теми та ідеї, але перетворює їх так, що джерело, яким користувався, сходить на другий плян поруч його праці та таланту, тоді пляґіят має зовсім інше значіння. У великих письменників тема та матеріяли не грають ролі, у малих є вони всім. Як у всіх випадках, коли маємо рішити про факт, що хтось покористувався чужою власністю, мусимо спершу відповісти собі на питання: хто це зробив і навіщо?

Кілька років тому один молодець, який не міг добитись того, щоб бодай один його фейлетон дістався на сторінки „Діла", прислав одне оповідання. Це оповідання помістив редактор негайно під прізвищем молодця. Тиждень пізніше редактор випадково відкрив, що це був майже дослівний переклад чужинної новелі, тільки з українськими іменами. Коли він спитав пляґіятора: як міг він це зробити? — молодець відповів, що хотів перевірити, чи редактор справді розуміється на тім, які новелі добрі, а які злі.

Кілька років тому д-р Андрій Чайковський відкрив був на сторінках „Діла", що один наш видавець видрукував переклад відомої польської повісти для молоді Лозінського „Око пророка" під зміненим заголовком і псевдонімом як оригінальну річ. Від того часу цей видавець під псевдонімом Араміса став офіціяльним критиком „Нової Зорі", де постійно вчить інших, що таке мораль.

Книжок у світі є вже так багато, що кожної хвилини кожний може легко переробити твір з чужої мови і нелегко його земляки можуть ствердити таку „позичку". Чи моглиб ми нпр. нині перевірити рідного автора, що, знаючи мову норвеську або португальську, шукав би собі у творах, писаних цими мовами, тем або навіть цілих текстів?

Зате досвід учить, що припадок грає величезну ролю і раніше чи пізніше злодійство виходить наверх. Уже нині наші земляки розкинені по всьому світі; деякі з них знають навіть такі далекі мови, як японська та китайська.

У світі появляються невпинно тисячі пляґіятів, бо злодійства у світі не меншають, а зростають. Літературна критика цікавиться пляґіятом тільки тоді, коли має перед собою твір талановитого письменника. В усіх інших випадках пляґіят зводиться до конфлікту приватних осіб поза літературою. Найчастіше йде про матеріяльні справи: чи на використаній чужій праці не хоче хтось зробити інтересу легким коштом.

—o—

Римські поезії.

Святослав Гординський: „СЛОВА НА КАМЕНЯХ. Римські ямби". Львів, 1937., ст. 16. Обгортка П. Ковжуна.

Маленька збірочка, майже зшиток. Кільканадцять віршів обєднаних одною думкою. Молодий поет, опинившись у Римі, захоплений свідками його старовини — памятками та руїнами, шукає в його каменях, що стоять тисячі літ, того, що ще й досі живе і в сучасному новому житті, того, що нагадує славну бувальщину. Діти Риму це сині вовчиці — завойовники, до яких належить світ. У це вірять сучасні італійці після воєнних успіхів в Абісинії і наш молодий земляк, хотів би під впливом тої опянливої атмосфери, якою живе нинішня Італія, пробудити волю та енергію серед молодого покоління, рівного собі.

Хто знає дотеперішні вірші С. Гординського, той буде здивований, що „Слова на каменях" мають викінчену клясичну форму. Нема тут тих усіх примхуватих модних „новин", захарлючених метафор і надто великої кількости штудерних слів, покладених поруч — над якими треба думати і то часто (для неодного) надаремне. Автор цієї збірки, що дав уже кілька зразкових перекладів з Горація, хотів показати, що він уміє однаково добре наслідувати прозору, зрівноважену клясичну форму, як іти за ріжнотонними асонанцами і перехочливими настроями.

Ось зразок цих нових віршів:

Як і колись: уранці вийдеш ти —
Вози, намети, ржуть скажені коні,
Тобі ж, тривожному, іти,
Стиснувши зброю у меткій долоні,
На пустарах, на кряжах гір стрімк[illegible]
В тісних проваллях битись з ворога[illegible]
І пити воду із ріки,
Припавши ниць спрагненними устами,
Щодня походи. Упадати з ніг,
Та все вперед, від бою і до бою,
Лиш камені твердих доріг
В чужій землі лишати б за собою!

Ясність і сила вислову в таких строфах вказують на те, що С. Гординський має перед собою виразну думку, коли сідає віршувати і вміє надати їй різьблену форму, відповідну до напруги волі. А проте ця думка не тратить на своїй поетичности, не перемінюється в якусь банальну рефлексію. Коли нині щораз частіше молоді поети вважають обовязком передавати настрої, з яких не моглиб здати справу ніякими ясними словами — таке явище як оті вірші, дуже відрадне. На жаль, воно в нас вийняткове.

Можнаб мати до такої збірочки єдине застереження, що вона занадто мала. Це не книжечка, а метелик. Такий цикль поезій у більшій збірці мав би зовсім інше значіння. Шануючи талант П. Ковжуна як великого графіка, не можемо теж погодитись, щоб треба було у надписі заголовку перевертати „я" догори ногами. Кожний думає, що це друкарська помилка, хоч вона у графіці неможлива; цей „модерний" стиль не відповідає зовсім клясичному стилеві збірки. **м. р.**

—o—

Хроніка.

ЕРУДИЦІЯ.

У відомому паризькому літературному тижневику „Нувель Літерер" находимо у числі з 20. лютого у рубриці „Літературні роковини" таку новинку: „23. лютого 1876. Смерть українського поета Гошинського в Лемберґу".

ПРИЯТЕЛЬКА НІЦШЕ І РІЛЬКЕ.

Мало відома на чужині німецька письменниця Лю Андреас Сальоме померла у 76 р. життя. Її імя звязане з життям і творчістю великих письменників. У ній кохався безнадійно Ніцше і хотів з нею женитись, коли мала 21 років. Вона їздила з ним в атмосфері найчистішої дружби по Італії та Німеччині. Те, що вона зірвала з ним було першою причиною його умового розладу. Багато літ пізніше, коли Андреас-Сальоме була поважною жінкою, в ній кохався великий німецький, молоденький поет Марія Райнер Рільке.

ПОВІСТЬ ІЗ „ПЕРЕМІШАНИМ" ЧАСОМ.

Відомий англійський письменник Альдюс Гакслей, автор славного „Пункту та контрапункту", видав нову велику повість „Сліпець із Гази" (назва біблійного міста). Вона оригінальна тим, що автор свідомо оповідає події не у звичайній часовій черзі, як вони йдуть по собі, а напереміну в ріжних главах завертає до давнини, перемішуючи її з сучасністю. Нпр. після глави з датою 8. грудня 1926 р. приходить глава з 6. листопада 1902, і після подій з 30. серпня 1923, герой згадує про події з 2. квітня 1903 року.

Оця метода має за меті наблизити читача до переживань героя, який порівнює себе раз-у-раз з давнім своїм образом у ріжних моментах життя. Повість, як усі речі Гакслея, — наскрізь психольогічна, дуже важка. Це історія духової еволюції сучасної молодої людини, що хоче найти відповідь на великі загально-фільософічні питання та актуальні проблеми. Технічна сторінка цієї повісти із перемішаними моментами часу напевне найде своїх наслідувачів, бо вона відповідає нашій нервовій добі.

ТОВАРИСТВО ДАНТА.

Існує в Римі від довгих літ товариство для дослідів над життям і творчістю Данта. Воно має по цілому світі філії. Само центральне товариство має 600.000 членів (у цьому враховані і студенти). У Італії є філій 538, на чужині 190

ІЗ ШВАЧКИ ПИСЬМЕННИЦЕЮ.

Померла франц. письменниця Маргарита Аду, що у свій час здобула одною книжкою світовий книгарський ринок. Вона була тоді звичайною швачкою. Її перша повість „Марія Клер" дістала нагороду „Феміна". Передмову до книжки написав Октав Мірбо і книжку переклали на різні европейські мови. Аду мала великий вплив на деяких молодих письменників, що пробували наслідувати її методу „створити собі власний світ уяви". Вона працювала над кожним твором совісно і довго, кажучи: „Мені кажуть про надхнення! Якби ви знали, як то треба працювати, щоб висловити те, що відчуваємо!" Її інші книжки „Робітня Марії Клер", „Наречена", „З міста до млина" і остання „Лагідне світло".

ЧИ ШЕКСПІР БУВ БЕЙКОНОМ?

У Льондоні існує товариство, яке від довгих літ боронить погляду, що автором Шекспірових драм є відомий фільософ Франсіс Бейкон (Bacon). Це товариство придумало тепер новий спосіб, як доказати, що той Шекспір, який умер у Стретфорд, не був драматургом. Воно хоче дістати дозвіл, щоб відчинити гробницю поета Спенсера, який помер у 1599 р. Гробниця находиться у Вестмінстерському соборі. Коли Спенсер помер, усі сучасні йому великі англійські поети склали поруч його тлінних останків свої поеми. З почерку поеми, яку приписують Шекспірові, можна буде зробити висновок, чи це не почерк Бейкона.

ЧАПЕК ДИВИТЬСЯ СУМНО В МАЙБУТНЄ.

Славний чеський письменник Карль Чапек написав нову пєсу „Біла чума". Є це подібна тема до Уелсового „Року 2000". На людство впала нова недуга — біла чума. Молодий лікар Галлен, що живе в краю з диктатурою, найшов лік проти цієї чуми, але хоче його передати державам і народам тільки тоді, коли вони всі розброяться. У пєсі змальована боротьба між тими, що не хотять виректись війни і між винахідником. Уся історія кінчиться безнадійно, як у деяких останніх пєсах Б. Шова.

СТОЛІТТЯ СМЕРТИ ЛЕОПАРДІЯ.

Італійська Академія святкуватиме століття смерти найбільшого італійського поета Джякома Леопардія. Свята почнуться вже в березні, хоч Леопарді помер у червні. Окремі свята будуть теж у родинному місті поета в Реканті та Неаполі, де поет помер.

ШВЕДСЬКА ПИСЬМЕННИЦЯ ВНУЧКОЮ БАЛЬЗАКА

Головою Союзу шведських письменниць є тепер Марушка Стієрнстедт уроджена на Литві. Її мати була сестрінницею пані Ганської, жінки Бальзака. Марушка Стієрнстедт вийшла заміж за шведського барона. Вона почала писати в 18-ім році життя; її повість „Ульпбелля" перекладена на різні мови. М. Стієрнстедт має всього 30 літ

АВТОБІОГРАФІЯ, ДЕ Є ЗАМАЛО ПРО АВТОРА.

Як посмертний твір появилась „Автобіографія" Д. К. Честертона. Критика нарікає, що є в ній за багато про всіх інших, а замало про самого Честертона.

КНУТ ГАМСУН ПРО ПУШКИНА.

Великий норвеський письменник написав кілька рядків з нагоди роковин смерти великого російського поета:

„З російських письменників для мене найбільше зрозумілі і найближчі — Достоєвський і Толстой. Пушкин видається мені далекою прегарною зіркою прегарного дня. А все-ж принада його індивідуальности, палкий чар його генія доходить і до нас. Я вірю Достоєвському, який безмежно ним захоплювався".

УАЙЛЬД І КЛЕМАНСО НА СЦЕНІ.

У Льондоні грають тепер дві пєси; героєм одної Оскар Уайльд, відомий „неморальний" англ. письменник, героєм другої — Клемансо, славний фр. політ[illegible]

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Гарячка золота.

На далекій півночі в краю ляпонців вибухла нова гарячка золота. Все, що жило й шукало півидкої наживи помандрувало на глуху, далеку північ. Як ця гарячка золота виглядає можемо зясувати доволі докладний образ з опису американського журналіста Нільса Таера.

„Декілька тижнів я перебував у Ляпонії, де заме почалася знову „гарячка золота". Різні пройдисвіти й авантурники цілими юрбами пускаються тепер у Ляпонію. Останніми часами дуже славною стала тут річка Івальо. У руслі цієї річки мають бути справжні скарби, великі зложжа золота.

Коли ж я зговорився на тему золота з Перонієм, власником малої й задушливої гостинниці в Рованіємі, то він не захоплювався загальною психозою „золота".

— Золото в Івальо? — видув він губи та гірко посміхнувся. — Золото в Івальо? Адже вже друге покоління шукає за цим золотом у річці Івальо. Різні експльоатаційні товариства одно за другим банкротують... Ляпонія, це вам не Аляска, ні не Канада... (У цих країнах своєчасно найшли багаті поклади золота).

Оселя над рікою.

Тому, що згадана гостинниця дядька Перонія була всього шість кільометрів від річки Івальо, я вирішив поїхати туди та оглянути все на свої очі. Була девята година вечора, але на дворі був ще день. Доріжка бігла вздовж яру Лнаніля, а згодом повертала до узбіччя якоїсь верховини. Земля була вогка, та ще й не раз та й не двічі треба було перескакувати пні дерев, що загороджували дорогу. Після тьох кільометрів стежка-доріжка стала геть губитися у грязкому болоті.

Я з важким трудом ішов вперед. Мені доводилось частенько спотикатись і ледяна вода натікала в мої черевики.

Згодом щезли сліди стежки. Навкруги була тиша, що її перебивав тільки відгомін мойого ходу. Полярне світло перемінило цю казкову, північну картину в справжню країну привидів. Коли ж урешті стало сутеніти, я вже мав таки досить тієї дороги...

Та саме здалека я запримітив обрії якоїсь оселі. Це й справді були дімки давніх шукачів золота, що в них уже від двох літ ніхто не мешкав.

Між цими домиками була теж якась гостинниця. Я застав у ній повно всяких покупців, що хотіли накупити хліба й маргарини на довші подорожі.

Млісна задуха шкіри й одягів, що були пересяклі потом, заставила мене швидко кинути цю „гостинницю".

Спільна мрія.

Вранці я прилучився до гуртка шукачів золота, що працювали до джерел Льотойоки. Там теж шукали й надіялись найти золото.

Цей гурток складався з двох англійців, одного москаля, й двох ляпонців. Всі вони крім ляпонців були пройдисвіти, що вже не з одної печі хліб їли.

Вони гуторили про свої пригоди та всі мріяли тільки про золото. Всі бажали одного: найти золото.

Коли ми вже добилися до мети, ми негайно поставили шатро. Шукачі добули свої приладдя й ми пустились до водопадів. Ляпонці впевняли, що там напевне є золото. У купі з англійцем копав я тверду землю. Ми відколупували важкі блискучі брили й згодом розбивали їх лопатами.

Два шукачі полізли на гору і там уставили каміння на лад корита, куди мала поплисти вода на невеличку купу викопаної землі. Вода мала сполокати землю, щоб лекше було згодом між грудками шукати за золотом.

На умовлений знак відчинили гати. Полетіла вода. Вона сполокала з роздробила землю й перемінила її в червонавий намул. У цьому намулі блищали кусники металю.

Може в них буде золото?

Один шукач приніс велике сито й навколішках став перетирати крізь нього грудки землі. Згодом побіг до річки й переполокав те все, що залишилося в ситі.

Золото!

Минуло може десять хвилин, що скидалися в шукачів на вічність

Я запримітив, що в хвилині, коли заблисла надія на те, що золото таки є, то шукачі перекидалися лиховісними поглядами очей.

Я був осторонь від цієї тихої боротьби. Яж згори заявив шукачам, що товаришу їм тільки з журналістичної цікавости... Саме тільки й тому дозволили вони мені прилучитися до їхньої виправи...

Ляпонці, сини тієї землі, досвідчені знавці, вирішили, що розшуки за золотом не були даремні.

Отож і вони щасливі.

Ледви... Їхні залізні й перетомлені обличча не говорять нічого про радість. Вони вирішують далі шукати за золотом. Бо може те місце, де їм повезло найти дрібні частинки золота, ховає великі багацтва."

Спокійна досі країна зароїлась ріжними пройдисвітами. Грабежі і вбивства стали на порядку дня. Гарячка золота ця жахлива недуга, що на неї так легко западають люди, захопила всіх — молодих і старих, зайдів і туземців і стала одночасно щастям і прокляттям цієї далекої забутої досі Богом і людьми країни

Моряк із сталевими зубами — сензацією всіх пристаней.

Останніми часами американські пристані мають неякубудь сензацію. Серед моряків і ширшої американської публики багато говорять тепер про... зуби моряка Джека Бравна.

Джек Бравн став завдяки своїм зубам незвичайно популярний. Часто до пристані, де перебуває Бравн, прибувають спеціяльні прогульки, щоби поглянути на ці „сталеві зуби". Моряк Бравн без труду перегризає зубами грубі цвяхи, великі олівця, та несе на залізній штабі, яку тримає в зубах, своїх товаришів.

Зуби Джека Бравна є його гордощами. В дитинстві не знав він про цю свою прикмету. Припадок відкрив йому дорогу до „зубних експериментів". Малим хлопцем із одного разу яйце й тоді відгриз... кусник ложочки. За ложочкою пішли інші предмети, грубі цвяхи, залізні штаби. Все це стало щоденою „стравою" вдалого моряка.

Силу своїх зубів показує Джек не тільки в американських пристанях. Азія, Австралія, Европа, навіть чорна Африка подивляли силу сталевих зубів Бравна. Спеціяльно цікавилися Бравном мурини.

Проте моряк є лагідної вдачі, веселий і не надуживає сили своїх зубів і мязів. Джек незвичайно товариський, а свої штучки з зубами вважає „мистецькою розривкою".

Одного разу Джек Бравн став у пригоді якійсь власниці залізної крамниці. Моряк увійшов до крамниці й попросив цвяхів. Вслід за ним прийшов поліціянт і взявся списувати протокол, бо був уже пізний вечір і склеп мав уже бути замкнений. Тоді моряк обстав за перестрашеною купчихою. Заявив, що треба вважати цей склеп за споживчий і що він купує цвяхи собі... на вечеру. І заки поліціянт вспів запротестувати проти таких дотепів, моряк узяв великий цвях і схрупав його, як кусок чоколяди, та показав відгрижені кусники поліціянтові.

—Ану, спробуйте це! — засміявся поліціянт і дав Бравнові кайданки. За хвилину сталось з ними те саме, що з цьвяхами. Того дня купчиха не заплатила кари.

ВЕСІЛЬНЕ ПРИДАНЕ ПАНІ СІМПСОН.

Із Кан повідомляють, що славна в останньому часі пані Сімпсон призадумується тепер над своїм весільним приданим. Розуміється, що замовить його в столиці моди — Парижі. Звідтіль пришлють до Кан 40 найріжнороднійших костюмів, щоби пані Сімпсон мала в чому вибирати. Привезуть ті весільні одяги спеціяльні париські кравчині.

Весільна сукня буде імовірно з ясно-синьої крепдешини. Кажуть, що це улюблений кольор пані Сімпсон і, очевидно, — б. короля Едварда.

ПОЛІЦІЯНТ. ЩО ЗНАХОДИТЬ СКАРБИ.

Один швайцарський поліціянт Бор, із Женеви, має правдиве щастя, бо вже два рази вдалось йому знайти скарб.

Перед роком померла в одній женевській лічниці сімдесятьлітня старуха Гурра. Хоча жила вона скромно й бідно, розповідали її приятелі, що пані Гурра є власницею великого майна. Та по смерти цієї леґендарної багачки ніхто не міг віднайти скарбу, що пропав мов камінь у воду. Незабаром усі про те забули. Аж ось одної ночі поліціянт Бор, що саме мав тоді службу у свому районі, зайшов на подвіря дому, в якому жила пані Гурра. Засвітив електричну лямпочку й став приглядатись усяким знищеним предметам, що, викинені з хати, лежали на подвірі. Поліціянтові впали в око дві старі скриньки й він узяв їх з собою. В комісаріяті побачили, що в скриньках лежить 8.000 шв. франків у готівці, щаднича книжечка на 14.000 шв. фр. та чек одного банку на 50.000 анг. фунтів.

Така пригода трапилася Борові вже вдруге. Попереднього року виймив він припадково з ріки Рони клуночок, що в ньому було 8.500 фр. шв.! Тому, що ніхто не зголосився за скарбом — гроші дістались Борові. Як бачимо, цей поліціянт є правдивою „дитиною щастя".

СТРАЙК У МАНАСТИРІ.

Наші часи такі багаті в страйки ріжного роду, що ніхто не здивується, почувши про страйк у... манастирі.

Монахи коптійської церкви в Горішньому Єгипті, в місцевости Дейрел-Мохарірак проголосили страйк, домагаючись у патріярха зміни їхнього ігумена. Цією справою зайнявся спершу державний суд, але уряд рішив передати те духовній владі. До манастиря прибуло трьох делегатів, та монахи не пустили їх до середини й заявили, що не будуть переговорювати доти, доки патріярх не усуне ігумена.

Дістатися силою до манастиря не можна, бо доступу боронять грубі мури й сталеві ворота. Монахи можуть видержати довгу облогу; мають доволі харчевих запасів і води.

Як кажуть, єдиною провиною ігумена є те, що він недавно їздив до патріярха. Монахи побоюються, що патріярх поширив ігуменові повновласти й тому збунтувалися.

ВЕСЕЛЕ.

ЩАСЛИВА ПРИГОДА

— Уявіть собі, яку щасливу пригоду пережив один мій знайомий над морем.

— Кажіть.

— Проковтнув рзом із устрицею перлу і його мусіли оперувати. Очевидно перлу знайшли. Вона була така вартісна, що нею заплачено дуже дорогу операцію.

— Неймовірне щастя!

— Правда? І подумайте що за решту справили ще йому першої кляси похорон!

В СУДІ.

Суддя: Отже підсудного карає суд досмертною вязницею...

Підсудний: Алеж, світлий суде!...

Суддя: Якщо підсудний буде мені перебивати, то я додам ще два роки до кари.

НОВИНКИ.

— ДО ВІДОМА ШАНОВНИМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ „ДІЛА“. Реклямацій на книжку Ірини Вільде „Бе восьма“ не можемо полагоджувати, бо ввесь наклад цісі книжки вже вичерпаний.

АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА“.

— **Пригадуємо,** що Традиційний Вечір Комітету Допомоги Вдовам і Сиротам по Священниках уже у вівторок 2. березня в салях Народнього Дому, Рутовського 22. І. пов. Приходіть. 335

— **Засідання Комісії Мови при НТШ** відбудеться у вівторок 2. березня в год. 18. у канцелярії Т-ва. Реферуватиме м-р Рудницький Ярослав.

— **„У світі казки“** — це чудова імпреза Т-ва „Українська Захоронка“ у Львові, що відбудеться в неділю 7. березня ц. р. в год. 12. вполудне у салі театру Ріжнородностей. До участи в ній стануть поверх дві сотні найменшої української дітвори з усіх дільниць Львова. Вступ за програмкою, яку можна дістати в кожній захоронці.

— **На дожинлювання дітей.** Діти школи ім. кн. Льва у Львові відограють 3. березня ц. р. в салі Театру Ріжнородностей „Веселу Новину“, різдвяну сценку в 1 дії Ю. Шкрумеляка, „Зустріч малих побратимів“, сценку в 1. дії Ю. Шкрумеляка і „Стрічу в лісі“, сценічну картину в 1 дії. Початок год. 3.30. Білети продає Книгарня Рідної Школи.

— **Виділ т-ва українських робітників „Сила“** у Львові подає до відома, що зміна статуту є затверджена. Всякі інформації в цій справі можна дістати в домівці т-ва при вул. 3-го Мая 10. І. п.

— **Концерт скрипака проф. Йосифа Цетнера,** заповіджений на пятницю, 5. березня ц. р., викликав у широких колах нашого міста і серед багатьох його учнів та приятелів живе зацікавлення. Великий попит на білети заповідає світлий успіх тій авдиції. Проф. Цетнер, один з найвизначніших польських віртуозів, виконає багату програму, що без сумніву вдоволить найвибагливіші вимоги мельоманів. Чистий дохід призначений на зимову допомогу для безробітних.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ярко кричить.

Від якогось часу мій один знайомий помітно змінився. Був завжди всміхнений, життерадісний, ввічливий, його погідні очі дивилися з довірям і любовю на світ, а то став мов не той. Вічно скривлений як середа на пятницю, маломовний, очі помутніли, а коло уст зявилися зморщки ні то зневіри, ні то перевтоми.

— Що тобі нині дошкулює? — спитав я його.

— Ярко кричав!

Щож — думаю — звичайна доля урядовця. Директори, назагал, народ добрий і лагідний, але буває часом трапиться — нічим клясична теща. Такий їсть урядовця як зола, вність усміх, румянці, блеск ока, життєву радість... Видно і мій знайомий трапив на таку „золу“. І тому світ йому немилий.

Не бачив я свого знайомого може тиждень, може більше. Врешті стрічаю — аж пожовк.

— Що з тобою? Ти немов хорий?!

— Не сплю по ночах! — відповідає.

— Маєш далі прикрости? Знову кричав?

— Кричав!

— І ти собі це так до серця береш, що аж спати не можеш?!

— Цікаво, чи ти заснув би!?

— Мені здається, що так. Очевидно, це не є ніяка приємність...

— Напевно.

— ...І нерви від цього не поправляються. Але аж так багато робити собі з цього!

— Не штука тобі казати, коли ти цього не маєш!

— Може не маю, але мав. Ти не перший і не останній.

Мій знайомий ніби трохи розхмарився.

— Я не кажу, що перший чи останній, але вір мені, часом можна здуріти.

— Чогож він так кричить? Може часом хорий? Звичайно хорі бувають прикрі для окруження...

— Хорий?! Здоровий як оріх. Апетит має як молотільник, а як виглядає! — пузатий, румяний...

— Цікаво. Бо такі переважно дуже лагідні. Але якби там, друже, не було, не можна так піддаватися. Ти зовсім на силах упадеш. Голова до гори! Якось воно наладнається.

— Дав би Бог. Правду тобі скажу, що часом приходить думка, чи треба було ліати в ту цілу історію.

— Ага! Аж так? Мені здається, що ти дещо переборщуєш!

— Може скоріше недоборщую. Кожна справа інакше виглядає здалека, а ще як торкається когось другого.

Бачу, мій знайомий, таки добре загрився. Видно досолив йому той цілий директор Ярко.

— Ну, добре! — кажу — Але за що він тебе чіпляється, чого властиво хоче? Може ти занедбуєшся в праці? Може ти йому чимсь наразився? Може можна вжити якихсь заходів?!

Мій знайомий закліпав очима:

— Що? Про що ти? Не розумію!...

— Як про що? — закліпав у свою чергу я. — Про цього Ярка, чи як там...

— Ну, добре. Але ти питаєш, чи я йому не наразився?!

— Так!

— Кому?

— Та свому директорові!

— Директорові?! А при чім тут директор?!

— Ну, тому свому Яркові?!

— Яркові? Я мав би наразитися?! Яким способом?

— А чогож він на тебе кричить?

— Не на мене, але в хаті!

— Хтож то такий?

— Мій син. Три тижні має - горлає так якби мав сто.

Галактіон Чіпка.

— **На зимову допомогу для безробітних** зложили українські кооперативи: 2.000 зол. у Львові, 1.300 зол. в Тернополі і 500 зол. у Станиславові. Ці суми виплатив Ревізійний Союз Українських Кооператив.

— **Після спроб нормалізації.** Городський староста Касаля зажадав письмом з 22. ц. м. від управи Кружка Рідної Школи в Городку під Львовом, щоби счеркнула із членів таких громадян: Романа Стеця із Городка, Богдана Яворовського із Дроздович і Романа Яроша, Михайла Попка та Григ. Горбаля з Городка — з огляду на безпеку спокою і публичний порядок. Письмо має клявзулю негайної викональности, яка виключує відклик до вищої інстанції. З подібним домаганням звернувся городський староста до інших українських установ.

— **Помаранчі подешевіли.** Але тільки у Варшаві, куди в останньому часі навезено більшу скількість цього товару. Ціна середніх родів помаранч впала до 1.20 зол. за кг. У Львові про подешевіння помаранч нічого не чувати.

— **Присуд на спричинників залізничої катастрофи.** В суботу скінчилась розправа проти двох злочинців Канюцького і Дама, які позавидували слави славному Матушці і собі намагалися спричинити залізничі катастрофи. Катастрофа, що її спричинили оба злочинці під Зимною Водою могла мати куди більші і жахливіші наслідки як катастрофа під Віа Торбадь на Мадярщині, що її спричинив Матушка. Під Зимною Водою зіскочив з рейок поспішний, міжнародній поїзд і тільки завдяки щасливим обставинам 300 пасажирів експресу вийшло ціло. Спершу польська шовіністична преса наробила була шуму буцім то катастрофа була ділом ОУН. одначе поліційне слідство виказало, що спричинниками катастрофи були два львівські злочинці, які хотіли підчас катастрофи обловитись, грабуючи пасажирів. Ціла історія викрилась і оба станули перед судом, який засудив невдатних наслідників Матушки на 15 літ вязниці з позбавленням громадянських прав на 10 літ.

— **Велика пожежа** вибухнула у ночі в промислових заведенях братів Лінгер при вул. На Оболоння в Самборі. Вогонь повстав у пивниці млина, де находиться склад трачиння і поширився на млин і тартак. Магазини збіжа, машини тартаку, склади деревних матеріялів і дощок стали жертвою пожежі. Дві пожежні сторожі, міська і залізнича, та військові відділи припинили вогонь, причому давалася відчувати недостача води, яку мусіли спроваджувати з віддалі двох кільометрів. Втрати обчисляють на кількасот тисяч зол.

— **Демонстрація безробітних.** Перед бюром фонду праці в Луцьку зібралася 22. ц. м. більша юрба безробітних і домагалася підвишки винагороди. Директор бюра приняв делегацію безробітних і обіцяв розглянути їх домагання. У звязку з демонстрацією поліція арештувала 15 осіб за опір.

— **Ще один знайшовся.** В 1914. р. підчас відвороту австрійських військ якась Міна Гар з Підгаєць, жидівка, виїхала з родинного містечка з 3-літнім синком. На залізничому двірці у Львові пересадили втікачів до потягу, що відіздив до

Відня. Серед великої метушні відлучили Гарову від дитини. Хлопець лишився на двірці, і блукав поміж людьми, аж заопікувалася ним поліція й дала його до дому сиріт. Після війни мати вернулась до Сх. Галичини й замешкала в Станиславові, де дістала посаду санітарки в жидівському шпиталі. Всякі глядання за сином були безуспішні. Аж кілька днів тому в мешканні санітарки появився молодий чоловік і представився як її син. В сиротинці він навчився столярства, а недавно виїхав до Підгаєць, де довідався, що його мати живе в Станиславові.

— Фальшівники банкнотів. Перед судом присяжних у Самборі розпочалася розправа проти шайки, що фальшувала і пускала в обіг 100-золотові банкноти. Між обвинуваченими находиться 37-літній артист маляр Генрик Габерштох, що підробляв банкноти. В суді предложено 24 такі фальсифікати.

— Міжнародній злодій. У поспішному поїзді Варшава—Львів арештовано міжнародного залізничого злодія Авраама Вайсбавма, караного у всіх державах Европи. Підчас ревізії знайшли при ньому ріжні речі, що походили із крадежі. Він познайомлювався звичайно з якимсь пасажиром і окрадав його.

— Грабунок у поштовому уряді. Незвичайно сміливого грабунку доконано кілька днів тому на поштовий уряд у Ченстохові. Коли після замкнення урядування касієр пошти був занятий обчислюванням грошей, якийсь чоловік впав до бюра і вхопив пачку, де находилося 3.000 зол. і швидко втік. Про грабунок повідомлено поліцію, яка глядає за грабіжником.

— Жінки і кольонізація. З ґенуенського порту відплив італійський корабель „Кольомбо" з оригінальним вантажем: 1.400 жінок старшин, урядовців і робітників виїхало до своїх чоловіків в Абисинії. Тим способом уряд Мусолінія хоче причинитися до створення італійських кольоній в новоздобутій кольонії та запобігти мішаним подружжям з абисинками.

— Жидівська допомогова акція для жидів. Жидівська організація „Иоінт" з Парани виплатила 300 тисяч долярів для жидівських орґанізацій в Польщі. Крім того „Иоінт" в Америці рішив переслати на поміч для жидів 2.400.000 долярів. В половині грудня м. р. прислано з Америки для жидів у Польщі 80.000 зол., з яких 10.000 зол. призначено на підмоги для інтеліґенції.

— Фільмову артистку розстріляли за шпигунство. Воєнний суд у Севіллі засудив на розстріл еспанську фільмову артистку Розіту Діяз. Підчас розправи доказали їй шпигунство в користь еспанського уряду. Розіта Діяз пересилала при помочі тайної радієвої стації урядові у Валенсії інформації, що спричинили двократний налет урядових літаків на Селіллю. Вона звернула на себе увагу в Севіллі, виявляючи за велику цікавість у розмовах з вищими націоналістичними старшинами.

— Ріжні вістки. В Берліні стратили 22-літнього Ганса Штоленверка, засудженого на смерть за грабіжницьке вбивство. — Військовий суд у Празі засудив на кару смерти сержанта Йосифа Крейзу за шпигунство.

— Заява. В „Українських Вістях" з 20. лютого ц. р. появився допис п. н. „Рідна скандалістика. Привид полк. Лоуренса регочеться у видавництві Івана Тиктора" за підписом В. Дзіся, якої зміст є злобним пашквілем на мою особу. Тому, що редакція „Українських Вістей" не помістила спростування згідно з § 19. прес. закону, пересланого їй порученим листом, справу передаю карному судові. — Львів, 26 лютого 1937. р. — **П. Франко.**

З кіна.

Кіно „Паляс": „Концертіна".

На американському кораблі їде з Европи до Голівуду шведська княжна, що дістала анґажмент до Голівуду. На тому самому кораблі найшлось теж чотирьох детективів, що пробують вистежити небезпечного париського бандита Петрова, відомого теж під псевдонімом Мерко, який має скриватись на тому самому кораблі. На кораблі вбиває хтось підозрілого шантажиста, що мав при собі більші гроші. Детективи не сумніваються, що це рука Мерка. Слідство доходить до того, що є потреба зробити допит із шведською княжною. Але княжна має свої поважні причини, щоб не дати себе втягнути у слідство. Її опікуном стає від першої хвилини дуже гарний молодець — диригент джезової орхестри, який грає на інструменті „Концертіна".

Є це кримінальна досить зручно складена фільма з Кароліною Льомбард, дуже подібною до Ґрети Ґарбо і Фредом Мек Маррееу

Кіно „Европа": „Рамона".

Ця фільма зроблена на підставі повісти американської авторки Гелен Гант Джексон під тим самим заголовком. Дія відбувається в Мексику з 70-тих років минулого століття. Американська влада, що займає нові землі, веде боротьбу із свобідними індіянами і часто за зовсім малу провину (як крадіж коня) їх стріляють. Маємо тут історію одного багатого індіянина, дуже інтеліґентного, який попадає у конфлікт з американцями, обороняючи своєї землі та майна. Сюжет подібний як у фільмі „Робін Гуд з Ельдорадо". Є й невідступна любовна історія півіндіянки, доньки англійця, що закохується в індіянині і виходить за нього заміж. У фільмі бачимо нового артиста Дон Амече. Уся фільма — кольорова з чудовими образами природи, грою барв, що є справжньою насолодою для очей.

Дописи.

СТРИЙ.

Просфора в спортовім Т-ві „Скала" у Стрию відбулася 17. м. м. в год. 6-ій пополудні. Молоді наші спортовці численно зібрались того дня, запросили всю молодь і старших громадян. Просфору поблагословив парох міста бл. п. Іван Винницький і привитав численно зібраних спортовців, заохочуючи їх до плекання тіла та щоб не забували про духа, а передовсім памятали, що здоровий дух іде всюди за Божим голосом. Мила гутірка затягнулася до пізного вечора.

Традиційну Просфору „Міщанського Брацтва", що мала відбутись, як щороку, на Йордан, з причини смерти о. пароха відложено на 7. п. м. Тоді в усіх трьох кімнатах Т-ва зібралося все свідоме громадянство Стрия. Просфору поблагословив місцевий завідатель о. Гаврилишин згадуючи світлу память бл. п. о. пароха Винницького. Приявні вшанували память Покійного трихвилинною мовчанкою. Дальше о. завідатель загрівав присутніх до праці над піднесенням свідомости всіх верств українського населення у Стрию, щоб не забували про найбідніших, що дивляться на своїх провідників і сподіються від них духової і матеріяльної піддержки. Вкінці склав побажання на руки голови, щоб і дальше праця в Т-ві розвивалася якнайкраще. Численно зібраним членам і гостям мило минув цей вечір.

Просфора в домівці Філії „Просвіти" для українських робітників дня 31. м. м. пройшла з великим успіхом і дійсно слід подякувати працівникам Т-ва „Просвіта" за її упадження. Сподіємося, що і на дальше в кімнатах Філії „Просвіти" будуть гуртуватися численно українські робітники, де найдуть здорову і щиру опіку.

Просфора на передмістю „Лани", що її уладили всі українські товариства передмістя, відбулася 31. п. м. у Братськім Домі. Просфору поблагословив і привитав численно зібраних міщан, гостей, представників українських установ з міста місцевий о. парох Маріян Цурковський. В глибоко-обдуманій патріотичній промові закликав теж до піддержки будови Народнього Дому на Ланах. Святочний настрій панував увесь час, а серед співу молоді протягнулася товариська гутірка до пізної ночі.

Ялинка Взаїмної Помочі Українських Учителів відбулася дня 13. ц. м. Завдяки проворности голови Т-ва Вол. Котовича цьогорічна Ялинка, репрезентативна імпреза Окружного Виділу Т-ва у Стрию випала дуже гарно. Вже сама присутність 70 членів і представників шкільної влади та інших учительських установ казала комітетові підготовити Ялинку так, щоб перед своїми і чужими показати культуру і здобутки українського учителя. Велика ґімнастична саля „Української Бурси" прикрашена килимами і соснами, гарно застелений стіл і зі смаком подана вечера місцевим українським власником ресторану Левицьким вказували, що комітет Ялинки добре вивязався зі свого завдання. Просфору поблагословив і відповідну до хвилини промову з побажаннями виголосив місцевий катехит о. Ліпинський заохочуючи вчителів у важкій праці над вихованням молоді шукати допомоги у спільних сходинах, а любови молоді доповняти всі трудноші праці. Підчас спільної вечері вивели учениці української ґімназії „Рідної Школи" штучку „Вертеп" і ритмічним танком під звуки колядки „Нова радість" прикували увагу всіх зібраних. Великою несподіванкою було обдарування всіх учасників дарунками, які роздавали кожному з присутніх. Пригравала сільська дута орхестра з Угерська під проводом місцевого вчителя Кульчицького. По вечері відбулися товариські забави з танками до пізної ночі.

Похорони великого українського громадянина Стрийщини. Дня 18. ц. м. відбувся похорон стрийського декана і пароха Фалиша о. Миколи Гошовського. Цей народний діяч 30 літ у Стрийщині своєю працею причинився до того, що Стрийщина є найсвідомішим повітом. Був членом-основником „Маслосоюзу", всіх українських красвих і повітових установ, зразковим священиком і невтомним працівником. Помер нагло на Стрітення по відправі всіх богослужень, коли вдома переписував рахунки місцевої кооперативи у Фалиші. Похорон відбувся дуже величаво. 26 священиків з о. мітратом Базюком відпровадило тлінні останки великого церковного і народнього діяча на вічний спочинок, а масова участь стрийського громадянства і доокличних селян доказувала найкраще, що працю покійника громадянство належито оцінило. „Маслосоюз" віддав останню прислугу свому основникові з учениками своєї школи і зі всіми урядовцями; промову виголосив дир. Хроновят зі Львова. Пригравала похоронні марші музика „Сокола" зі Стрия. Від „Сільського Господаря" і кооперацій прощав покійника дир. Колодзінський, від орґанізацій духовенства оо. Матковський, Івасик і Левицький. Місцевий селянин — ученик покійника гарною промовою подякував покійному за провід у праці. Нехай земля буде йому пером.

Змагання аматорських гуртків читалень „Просвіти" стрийського повіту. У днях 14., 15. і 16. лютого ц. р. заходами філії „Просвіти" відбулися мистецькі змагання вирізнених аматорських гуртків читалень „Просвіти" Стрийщини. Імпреза незвичайно цікаво підібрана та по мистецьки виведена виявила, що наше село криє в собі великі багацтва культури. Нагороду у змаганнях дістав аматорський кружок з Конюхова за добре виведену пєсу „Запорожець за Дунаєм".

КАЛУШ.

Загальні Збори Філії „Просвіти". Дня 7. 2. ц. р. відбулися заг. збори Філії „Просвіти" в Калуші, на які численно явилися делегати читалень і члени Т-ва, чого досі не бувало. Хід зборів назагал спокійний. Вибрано виділ у такому складі: голова дир. Ів. Ступницький, заст. голови д-р Ів. Сохацький, секретар м-р Вол. Нинчай, скарбник м-р Вол. Сорохтей та о. кан. Вол. Тисовський, д-р Мих. Воробець і О. Капко — члени виділу. Контр. Комісія: дир. Ст. Загаєвич, д-р Яр. Доворський і м-р Ів. Аронець. Склад старшини подібний до попередньої з невеликими змінами.

Культурний осяг Кружка „С. Г." в Луці. За ініціятивою кружка „Сільського Господаря" в Луці (над Дністром) і під його проводом переведено у згаданому селі в 1936 р. поважні меліораційні праці, а саме викопано в шарварковий спосіб 6 біжучих кільометрів відкритих ровів та зроблено насип понад ріку Дністер на 606 біжучих метрів. Цю акцію мають продовжувати дальше. Цим поважним осягом може Лука дійсно похвалитись.

...найбільше, що не оглядаючись на вічні субвенції, яких села не могли добитися, зробили це самі. Приклад цей повинен потягнути й інші села нашого повіту. Дуже меліорації потребують, зокрема в калуському повіті, ґрунти майже кожного села.

Страйк у тартаку Глезінгерів у Брошневі. Вечором 16. 2. ц. р. вибухнув у тартаку Глезінгерів, одному із найбільших у Галичині, страйк, що унерухомив цілу фабрику та припинив рух залізницею до Осмолоди і Перегінська. Робітники **домагаються підвишки на бл. 40 проц. дотеперішних платень.** Мирні пертрактації, що велися вже від довшого часу, не дали робітникам бажаних висолідів, бо управа тартаку годилася лиш на 8 проц. підвишки зарібків. Слід ствердити, що зарібки робітників у цій фірмі досолі низькі; зокрема управа робітників у цій фірмі досить низькі; зокрема українці, що є переважно т. зв. сезоновими робітниками, дістають голодові платні. Страйк потягне мабуть довший час. Брак комунікації залізничкою дається поважно в знаки населенню Осмолоди й околиці, що через відсутність відповідних доріг, набуває харчі і все інше при помочі власне залізнички. Дещо в цьому виручують її моторівки, одначе вони не доїздять до Брошнева. У тартаку страйк проходить досі спокійно.

Поширювання сифілісу. В селах Ясені, Небилові й Перегінську загніздився від часу світової війни сифіліс, що поширювався масово. У самому Ясені начисляють під цю пору бл. 200 заражених. Дальше поширювання цієї страшної хороби грозило здегенеруванням людности цих сіл. В останньому часі дістали ці села окремого лікаря, що спеціяльно займається лікуванням нещасних недужих. Акція ця натрапляє, на жаль, на перешкоди, бо багато хворих скриває цю недугу.

Спорт.

ГАКІВКА

Мистецтва світу в Льондоні.

В пятницю, 26. ц. м. відбулися в Льондоні кінцеві змагання за мистецтво світа, з таким вислідом:

Канада — Англія 3:0 (1:0, 1:0, 1:0).

Швайцарія — Німеччина 6:0 (2:0, 2:0, 2:0).

Турнір потіхи:

Чехословаччина — Франція 3:1 (1:0, 1:0, 1:1).

Нові книжки й журнали.

II Niburi „ŚWIAT OSZALAŁ", Lwów, 1937. Księgarnia Lwowska, str. 358.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ ДАТОК на УКРАЇНСЬКИХ БЕЗРОБІТНИХ У Т-ВІ „СИЛА", 3. МАЯ ч. 10?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БОЛЕХІВ:
28. II. Шаржа.
1. III. Вій.
2. III. Чорногора в огні (Довбуш).

ДОЛИНА:
3. III. Шаржа.
4. III. Муж двох жінок.
5. III. Вій.
6. III. Чорногора в огні (Довбуш).

З Долини їде театр до Брошнева, Калуша і Станиславова.

Український Театр „Заграва"

ЯНТИН:
1. III. „Камо грядеши?" I. ч. Вініцій і Лігія.
2. III. II. ч. Смерть Нерона.
3. III. Муравлі.

ЗАБОЛОТІВ:
4. III. „Камо грядеши?" I. ч. Вініцій і Лігія.
5. III. II. ч. Смерть Нерона.
6. III. Муравлі.

Великий Театр:

Неділя, 28. II. год. 3.30 попол. „Подружжя", год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен".

Понеділок, 1. III. год. 7.30 веч. „Мадам Сан-Жен".

Вівторок, 2. III. год. 7.30 веч. „Мадам Сан-Жен".

Середа, 3. III. год. 8. веч. Виступи Балету Парнеля.

Четвер, 4. III. год. 8. веч. Виступи Балету Парнеля.

Пятниця, 5. III. год. 7.30 веч. „Мадам Сан-Жен".

Субота, 6. III. год. 8. веч. опера „Луція з Ламермуру".

Кіна.

АПОЛЬО: „Не цілуй в кіні".
АТЛЯНТИК: „Королева джунглів".
ВАНДА: „Їх ексцеленцій шофер" та „Капітан Сорель".
ҐРАЖИНА: „Варвара Радзівілівна".
ЕВРОПА: „Ревеня".
КАСИНО: „Сам на сам" з Пеалею Весле.
КОПЕРНИК: „Матура".
МАРУСЕНЬКА: „Матура".
МЕТРО: „Роз-Марі".
МІРАЖ: „Алю!" з Марг. Саліван і Генрі Фонда ж. „Пехові вояки".
МУЗА: „Антін Адверз".
ПАН: „Малий король" зі Фред. Бартолемю.
ПАЛЯС: „Консерваня".
ПАН: „Сенцатила".
РАЙ: „Розмова з перешкодами" з Аннабеллою.
СВІТ: „Герой мимо волі" муз. комедія з Оскаром Сімою.
СТИЛЬОВЕ: „Срібна торпеда" і ревія.
ТОН: „Білий янгол".
УЦІХА: „Кінхантра" і ревія.
ХИМЕРА: „Експлозивна жінка".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Фінляндія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 28. лютого 1937.

Берлін (357) 10.30 Музика, 12.00 Розр. концерт, 15.30 Молодь грає і співає, 18.15 Весела авд. з муз., 19.00 Соната ф-моль Брамса, 20.00 Вок.-муз. концерт, 21.00 Веселі мельодії, **Будапешт** (550) 12.30 Концерт оп. орх., 15.50 Форт. ресітель, 17.00, 22.00 Циг. орх., 18.15 Концерт австр. музики, **Відень** (507) 11.45, 12.00 Симфон. концерт, 15.40 Квінтет г-моль Брамса, 17.00, 18.00 З міст і сіл, розр. концерт, 19.10 Кабарет, 20.10 Форт. ресітель, 21.00 „Дитина" комедія Люїґа Д' Амбра, 22.35 Танц. музика, **Дайтшляндзендер** (1571) 9.45 Фантазії на органах Вірліцера, 14.30 Концерт із Буенос Айрес, 17.00, 18.00, 20.00, 21.00, 22.00 Великий концерт бажань, **Кошиці** (259) 18.00 Співанки для Закарпаття, **Ляйпціґ** (382) 19.45, 20.00, 21.00 „Оберон" оп. Вебера, **Ліль** (247) 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 „Лякме" оп. Деліба, **Мілянo** (369) 17.00, 18.00, 19.00 Симф. концерт, 20.40, 21.00, 22.00 „Гавайська квітка" оп. Абрагама, **Мінхен** (405) 10.00 Вес. муз. авд., 12.00 Концерт військ. орх., 13.00 Орх. концерт, 22.30 Танц. музика, **Прага** (470) 11.15 Бахові твори, орх., спів, 15.00 „Тоска" Пучіні, **Парі Пті** (431) 18.00 „Створення світа" орат. Гайдна, **Радіо Парі** (1648) 14.15 Спів. ресітель, 15.00 Пісні, 16.45 Вок. концерт, 18.00 Театр Улиці, 20.00 Співанка, 21.45 „Пелеас і Мелісанда" др. Метерлінка, **Радіо Романія** (1875) 20.15, 21.00, 22.00 „Ева" оп. Легара, **Рим** (421) 15.30 „Іль матрімоніо сеґрето" оп. Чімарози.

Понеділок, 1. березня 1937.

Берлін (357) 17.00 Пісні на сопран, скр., форт., 18.00 Оп., фільм. і танкові мельодії, 19.15 Веселі мельодії, форт., 20.10 Легка музика, **Білгород** (437) 18.00 Орх. концерт, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, **Братислава** (299) 15.00 Спів, 18.15 Мадярські нар. пісні, **Будапешт** (550) 12.05 Концерт вок. квартету, 13.00 Орх. концерт, 17.00 Танкова музика, 18.30 Циг. музика, 20.10 Концерт фільг. орх., **Дайтшляндзендер** (1571) 10.00 Діти співають, 14.00, 16.00 Музика, 18.20 Ґріґові пісні у вик. Ібсен-Берисон, 20.10, 21.00 Концерт з фільгармонії, **Кошиці** (259) 17.20 Вокальні дуети, 18.00 Для Закарпаття, 18.30 Словацькі нар. пісні, **Мілянo** (369) 17.15 Танц. музика, 19.00 Розр. музика, 20.40, 21.00 Інстр.-вок. концерт, 21.50 Анекдоти, 22.00 Розр. концерт, **Мінхен** (405) 9.00 Музика, 12.00 13.15 Орх. концерт, 16.30 Форт. твори С. Борткевича з нагоди його 60-ліття, 18.00 Легка музика, 19.00 Квартет, **Прага** (470) 17.25 Форт. соната Сметани, 17.30 Форт. ресітель, 19.25 Концерт військ. орх., 21.15 „Отабат Матер" Шуберта, хор, орх., солісти, **Радіо Парі** (1648) 18.30, 19.30 Спів. ресітель, 21.45, 22.00, 23.00 „Фльорабелля" оп. Кінілера, **Рим** (421) 17.15 Розр. музика, 18.00 Рецитації поезій, 20.40, 21.00 Інстр.-вок. концерт, (Ебе Стіньяні сопр., Карльо Галєфі баритон), 22.10 Спів. ресітель Ґети Лішарт, 22.40 Танц. музика.

Вівторок, 2. березня 1937.

Берлін (357) 16.30 Весела авд., 20.10 Орх. концерт, 21.00 Оперетові мельодії, Б. Флюр сопран, **Білгород** (437) 18.40 Спів. ресітель, 21.30 Нар. пісні, 22.20 Орх. концерт, **Братислава** (299) 18.10 Мадярські пісні, **Будапешт** (550) 12.05 Циг. музика, 13.30 Скрипка, 19.05 Мадярські нар. пісні, форт. дует, 20.10, 21.00, 22.00 „Ніпон" оп. Майорошія, 23.15 Циг. музика, **Відень** (507) 13.10 Легка музика, 14.00 Симф. орх., 17.25 Спів. ресітель Феслер-Загорянської, сопран, 17.45 Форт. ресітель Павла Емеріха, 19.10 Нар. пісні, 19.25, 20.00, 21.00 Опера, **Дайтшляндзендер** (1571) 10.30 Авд. для дітей, 15.15 Гутірка для матерей, 15.40 Молодечі Моцартові пісні, 17.45 Форт. тріо Бетовена, 20.10, 21.00 Вечір танку, **Кошиці** (259) 16.10 Орх. концерт, 18.30 Вок. октет, 18.00 Для Закарпаття, **Ляйпціґ** (382) 19.00 20.00, 21.00 „Масінілія Доні" оп. Шева, **Мілянo** (369) 17.15 Скрипка, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Навуходоносор" оп. Верді, **Мінхен** (405) 9.00 Музика, 16.50 Концерт солістів, 19.00 Кабарет, 20.10, 21.00 Концерт нім. музики, **Прага** (470) 15.00 Симфонія ч. 2. ф-дур Ірена, 17.30 Скрипка, 18.20 Сучасна камер. музика, 22.20 Квартет д-моль Сметани, **Радіо Парі** (1648) 14.15, 18.30, 19.30 Спів. ресітель, 16.00 Виклад зі Сорбони, 18.45 Форт. ресітель, 21.20 Огляд гумор. преси, 21.15, 22.00, 23.00 „Лікар мимоволі" оп. Гуно, **Рим** (421) 17.15 Танц. музика, 21.15 Орг. музика, 21.55, 22.00, 22.45 Легка музика, **Штрасбург** (349) 21.30, 22.00, 23.00 „Гарна Галатея" ком. оп. Віктора Массе.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 28. лютого 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., Розвиток шовківництва у Сх. Галичині, 8.40 Полька з оп. Вайнбергера „Шванда-дудар", 8.45 Програма на нині, 8.50 Ранішній денник, 9.00 Розривковий концерт із гр. пл., 10.00 Россіні: „Отабат Матер", гр. пл., 10.05—11.35 Богослуження з наг. Тижня милосердя (хор, гр. пл.), 11.35 Розривковий концерт з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Балетова музика; у перерві в год. 13.00 Фільмовий огляд, 14.00 Лещетерський марш Зуліп-Вильно, 14.30 Фрагмент із III. Міжнар. конкурсу ім. Шопена, 15.30 Для села: Зїлося би ціло, коби в рот злетіло; Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Рекламовий концерт і конкурс ККО, 16.15 Едита Льоран із своєю орхестрою, гр. пл., 16.25 Театр Улиці: „Процес Людвика XVI" Жоржа Колена, 17.10 Підвечірок при мікрофоні: мала орхестра, солісти; у перерві в год. 17.55 „Сімсоттисячний абонент П. Радія перед мікрофоном", 19.00 Літературний нарис, 19.15 Воєнна авдиція (хор піхоти з Дубна), 19.35 Пісні у вик. Софії Харлампович (сопран) у супр. фортепяну, 19.45 Літературні хвилини, 20.00 Продовження: Пісні у вик. Софії Харлампович, 20.20 20.21, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Фортепяновий ресітель Ляйоша Гаймліха, 22.00 Концерт орх., Войт. Дзєдушицький тенор; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00—23.30 Танкові мельодії з гр. пл.

Понеділок, 1. березня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для старших дітей: Наші бузьки на ловах в Африці; Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх. 12.40 Полудневий денник, 12.50 „Де жінка добре править, там чоловік не помилиться", образок для сільських жінок 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Оперова музика з гр. пл., 15.55 Суспільна гутірка, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Легка музика з гр. пл., 16.15 Куток мови, 16.30 Фрагмент із III. міжнар. Шопенівського конкурсу, 17.00 Польща в демократії світа, 17.15 Й. Гас: „День і ніч" сюїта на сопран (Збоїнська-Рушковська) і камер. орх., 17.50 Студія, метач гарпунів, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Репортаж зі міжорганізаційних стежинових лещетарських бігів у Закопаному, 18.20 Романтичний світ, гр. пл., 18.40 Організація ремесла у льв. воєвідстві, 18.50 Пізнаємо фінансово-земельні приписи, 19.00 Воєнна авдиція, 19.30 Концерт малої орхестри, Меч. Клімецький спів, 20.45 Вечірній денник, 20.55 „Потрійний" фрагмент із драми Півиста, 21.30 Виленська мозаїка: „Караїми", хор, музика, 22.00 Концерт голяндської музики у вик. симф. орх., фортепян, 23.00 Легка музика з гр. плит.

Вівторок, 2. березня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для молодших дітей: Згода будує, незгода руйнує, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Двоякий, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська скринька, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Ревієві мельодії, з гр. пл., 15.50 Скринька для дітей, 16.00 Програма на завтра 16.05 Англійські пісоньки, гр. пл., 16.15 Скринька ПКО., 16.30 Спів. ресітель Віт. Броги, в супр. форт., 17.00 „Будні пп. Ковальських", говорена повість, 17.15 Скрипкові сонати Бетовена, скр., форт., 17.35 Леон Голоцевський грає, гр. пл., 17.50 Коханця на морозі, монолог, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт у містах і містечках, 18.20 Легка музика з гр. пл. 18.35 Американська епопея життя (про Уітмена), 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Суперництво чи співдіяльність, 19.20 Неморальний, заборонений вальс, муз. авд. 20.00 Гутірка музика зі слухачем радія 20.15 Симф. концерт, орх., скрипка; у перерві ок. год. 21.00 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.20 Світові драми, літер. нарис, 22.45 Музика з дансінгу; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.05, 88.60, Доляри американські 5.28·00, 5.25·50 доляри канад. 5.27.50—5.25·00, Фльорени гол. 290.15—288·45, Франки фр. 24.64—24.50, Франки швайцарські 120·75—119.95 Фунти англ. 25.88—25·72, Гульдени данц. 100.20—99·80, Корони ч. 16.60—16.10, Кор. дан. 115.59—114.75, Кор. норв. 130.08—129.10, Корони шв. 133.43—132.55, Ліри італ. 24.00 — 23.50, Марки фінл. 11.44 —10.40, Марки нім. 124·00—110·00, Шил. австр. 95.00—93.00, Марки нім. срібні 133 129.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 27. лютого н. р. кооперативам платить за молоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.95 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	3.00 „
1 кг. масла експ. платить з експ. опакув. включно дефінітивно	3.00 „
молоко від 11. 1. ц. р.	0.16—0.17 „
копа яєць	3.80 „

Тенденція на масло та молоко вдержана, на яйця дещо зниж...

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що з дн. 27. II. н. р. платить своїм достачиням за 1 кг. живої птиці здано подвіря птахомасарні „Л. С." у Львові, (вл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясенї, повногруді	1.40 зол.
Індики І. кл., добре умясенї, повногруді	1.20 „
Курки молоді І. кл. білі й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору без ... на ногах	1.25 „
Качки товщені І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.30 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

Шукаєте праці? --

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника

ПОДЯКА.

Оцим почуваюся до милого обовязку зложити щиру подяку Вп. П. Д-рові М. Старухові, б. лікареві праських клінік, замешкалому в Перемишлі при вул. Пілсудського ч. 1. II. поверх, за вилікування мене з тяжкої недуги і за повну посвяти попросту батьківську лікарську опіку.

Ів. Дучинський.

Подяка.

Прибиті важким горем по невіджалуваній втраті нашого Найдорожчого Сина **Тадея Гіроця**, вважаємо своїм обовязком зложити щиру подяку всім, що причинились до величавости його похорону. Зокрема щиро дякуємо Всеч. о. Бучацькому й о. Жданові, які відвели дорогого Покійника на вічний спочин. Глибоку вдячність збережемо на завжди для Хв. Виділу і членів С. Т. „Україна", як і для Товаришів праці Покійного в кіні „Палас", за їх заходи при уладженні похорону та за моральну й матеріяльну підмогу. Щире Спасибіг Всім Тим, що віддали останню прислугу нашому Найдорожчому і Єдиному Синові та потішили нас у нашому важкому горю.

Батько, мати і сестра.

ОПОВІСТКИ.

Надзвичайні Загальні Збори Українського Товариства Прихильників Мистецтва у Львові відбудуться в пятницю 19. березня 1937 р. в годині 18-ій в салі Т-ва „Дністер" при вул. Руській ч. 20, 1. пов. з таким порядком нарад: 1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 2) Вирішення про продажу нерухомого майна Товариства. — **Виділ.**

КУПНО-ПРОДАЖА

МЕБЛІ всілякого роду, догідні умовини „МЕБЛЬОСКЛАД" Казимирівська 25.

ЄДИНА українська приватна торговельна станиця на Шлеську „Торговельний Дім Роман Будзяк", Катовиці, Млинська 12, купує гуртом на рахунок власний і комісово всякі сільсько-господарські продукти споживчі. Оферти, запити адресувати латинкою. 301 2—6

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИЗА**, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 31-100

ЗОЛОТІ та срібні вироби, перстенці, шлюбні обручки тощо продає дешево славнозвісна католицька фірма **ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ**, Львів, площа Марійська ч. 6. Полагоджує всякі направки. 3032 23—?

Від нині — малювання мешкання — приємністю!

МЕШКАННЯ дезинфекує, малює — лякерує очищує основно по помалюванню

концесіонований малярський мистець

Ігнат Михайло Ляйхтер Львів, ул. Булгарська ч. 3. Тел. 242-99.

Ціни дійсно низькі. — Найдогідніші умовини — найновіші взори. — Совісне і солідне виконання. Прошу подзвонити на ч. 242-99 і зажадати оферту!

Велику поінвентарну випродаж 5000 м² КИЛИМІВ

почала фабрика килимів

СТ. ҐАЛАНА в Глинянах

у всіх своїх крамницях: у Львові, вул. Сикстуська 20 — у Варшаві, Фоша 8 — в Катовицях, Косцюшка 3 — в Любліні, Стасіца 1 — в Кельцях, Сенкевича 30 — в Сандомирі і Радом'.

Ціни сильно знижені. — Товар найліпшої якости — Нові артистичні взори.

ВИПРОДАЖА ПОТРИВАЄ ТІЛЬКИ 14 ДЕНЬ. 2—4

Дешеві Білі Дні

з 40 проц. знижкою цін влаштовує фірма

Галицький Магазин Новин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Полотно	0.60	Шифон на пост. шир. 150	1.70
Шифон	0.90	Пошевки мереж.	1.80
Зефір сирий	0.60	Простирала ковдр	4.50
Попеліна на сорочки	1.20	Обрусове біле	1.90
Сирий шовк	1.—	Обрусове колір.	2.20
Перкаліна колір.	0.70	Гарнітур 6 осіб	6.—
Димка на підшитanні	0.70	Серветки	0.20
Полотно на простир.	1.25	Ручники вафл.	0.30
Простирала відпасов.	2.—	Ручники купел.	0.50
Вени шир. 90	1.05	Хустинки до носа	0.15
Атлас на пост. шир. 90	1.25	Отирки	0.40
Атлас на пост. шир. 150	2.35	Капи пікові	2.50
Шифон на пост. шир. 90	1.—		

Увага: З нагоди Білих Днів продаємо всілякі блаватні товари на 30 проц. дешевше. Замовлення з провінції полагоджуємо за почтовою оплатою.

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ з клітки сходової для старшого солідного пана при одній особі українці. Глубока 3/І. м. 3. 3—3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

КОТРИЙ ІЗ МОЛОДИХ, ІНТЕЛІҐЕНТНИХ МОЛОДЦІВ схоче звязати свою долю із пристійною, інтеліґентною, молодою українкою та схоче заложити і вести невелике сільське господарство близько Коломиї. Зголошення до Адм. „Діла" із знимкою під „Молоде господарство". 2—3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АҐЕНТІВ ПОРТРЕТОВИХ на небувалих дотепер умовинах шукає портретове Заведення „Renesans", Kielce, Focha 14. Спеціяльність портрети „Semi-Email" фотографічні новини. Жадати проспектів. Просимо листуватись в польській мові. 128 18-36

ПОТРЕБУЄМО управителя і торговел помічника до килимової крамниці Ст. Ґалан, фабрика килимів, Глиняни. 332 2-2

РІЖНІ

СТАНИСЛАВІВ стрижеться, голиться й чешеться в українському фризієр. сальоні Кізими, Перацького 1.

ПОВІДОМЛЯЮ Всечесних Отців Добродіїв, що дня 1. лютого 1937 р. **я переніс свою бронзівничу робітню церковних виробів з Ринку ч. 9 на вул. Вірменську ч. 25** до реальности Т-ва „Зоря". Прошу ласкаво піддержати рідний промисл. — **Стефан Фединський.** 216 15-15

СВЯТОЧНІ ЛИСТІВКИ — 12 сюжетів з текстом „Христос воскрес" видала Книгарня „Рідної Школи" з кліш „Русалки" за безплатним її дозволом. Увесь дохід на „Рідну Школу". Можна сподіватися, що наше громадянство масово купуватиме святочні листівки з маркою „Рідної Школи". Сотня 6 зол. Замовлення виконує **Гр. Ганулян, Львів, Ольшевського 11, або Книгарня „Рідної Школи", Львів, вул. Сикстуська 20.** 331 2—2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Упр. тех. Дент. **Й. Браневський**

ординує від 3—6

ЛЬВІВ, ВУЛ. АКАДЕМІЧНА Ч. 18.

Телефон 237-53. Догідні умовини.

317 **Ціни як в убезпечальні.** 2—?

Спеціяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики

Д-р ФІШЕР

б. довголітній лікар асистент дерматольог. клінік у Берліні, Відні та Празі

перенісся і ординує тепер від 9—1 і 3—7

ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3.

напр. Віденської каварні

Тел. 251-68. Сепараткові жлальні.

ОГОЛОШЕННЯ.

ІДЕАЛЬНО плекає Церу... усуває ЗМОРШКИ

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраці і декорації поручає Віденська робітня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79

3208 4-5

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Францоза, одинокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

чольок з причини простуди, пострілові, ісхіясові і ін. — всюди можна дістати

Виріб і головна продажа

АПТИКА МІКОЛЯША

Львів, Коперника 1.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт до Анґлії, Арґентини, Уруґваю, Данії, Франції, Голяндії, Палестини і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського 17. 26.0в

як нова по заложенню нових частин (направі)

у фірмі

механіка

Т. ІВАНИШИН ГОРОДЕЦЬКА 23

ТЕЛ. 246-35

ЕКО

добірні батерії

виробу одинокої української фабрики батерій ЕКО у Львові — вул. Городецька 58. — Тел. 219-26.

Чи знаєте пані, що...

відома краківська **фабрика біля**

„ПАВ" Львів, Сикстуська 1

продає рекламово напротязі 14 днів всіляке білля по цінах коштів власних відчисляючи з нормальних постійних цін 15% знижки це виїмкова нагода дешевого закупу. 285

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7, Філія КОПЕРНИКА 15а

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

ВЛЕГЧУЄМО

купно матеріялів на суконні вбрання, плащі-костюми, білля-постіль

Висилковий Дім

Е. Ф. БОРИС

Перемишль

вул. Францішканська 16.

Жадайте цінників.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.